

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΣΑΤΥΡΙΚΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ ΜΟΝΟΝ : Έν Αθήναις και ταίς έπαρχ. φρ. 20. — Έν τῷ έξωτ. φρ. 30. ΑΓΓΕΛΙΑΙ : άπαξ ή δις, λ. 40, τρις έως εξαίς λ. 20, κατά μήνα λ. 15, έτος ή εξαμηνίαν λ. 10.

Β. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

— ΓΡΑΦΕΙΟΝ, όδός Μουσών, Αριθ. 4, άπέναντι της οικίας Φιλήμορος παρά την πλατείαν του Συντάγματος. —

Ο ΒΕΛΕΝΤΖΑΣ ΗΘΩΩΘΗ

Αί δύο αύται λέξεις έκυκλοφόρουں την έσπέραν του Σαββάτου εις όλας τας Αθήνας, καθώς έκυκλοφόρουں οι όμιλοι των παιδών και έψαλλον τὰ Χριστούγεννα ! Παράδοξος σύμπτωσης ή γέννησις του Χριστού μας και ή γέννησις του Βελέντζα μας ; άλλ' είναι μάλλον παράδοξα τὰ φαινόμενα κατά τας δύο αυτάς γεννήσεις. — Μάγοι τότε, ύπουργοί τώρα ; μύρτος και λίθανος τότε, χέλια και λαγοί τώρα ; άστρον λαμπρόν τότε ; άστρον χρυσοῦν τώρα, σωτηρία του ανθρωπίνου γένους τότε, σωτηρία του ελληνικού βασιλείου τώρα ! Μέγας ει κύριε Βελέντζα και θαυμαστά τὰ έργα σου.

Όλα αυτά είναι νόστιμα, είναι και αληθή, είναι ύσως και εύσυνείδητα κατά την έτυμηγορίαν των ένόρκων ; άλλ' είναι έπίσης αληθές ότι κατά την πολυθρύλλητον δίκην ουδέ τὰ ίγνη ήδυνήθησαν ; άποκαλύψου του έλλείμματος των Θηβών.

Ποίος λοιπόν Έλλην ήρωσ, εξ εκείνων τους όποιους περιγράφει ο Ραμπελέ ότι καταπίνουσι ένα βώδι όλόκληρον εύθής άμα γεννηθῶσι, κατέπιεν ένα όλόκληρον έκατομμύριον εκ του Δημοσίου ; Τό κατέπιεν ο Βασιλεύς ; τό κατέπιεν ο Κουμουνδούρος ή ο Τρικούπης ; Τό κατέπιεν ο Σωτηρόπουλος ή ο Παππαμικαλόπουλος ; Τό κατεπίατε έσεεις ; τό κατεπίαμεν επί τέλους ήμεις ;

Ένθυμούμεθα τον σακανικόν κρότον της εκρήξεως του ταμείου Θηβών ο Δουίλιος εάν εξερρήγνυτο όλος, δεν θα εκρότει πλειότερον. — Ημεις τότε, μακράν των Αθηνών εύρισκόμενοι, έπισταύσαμεν ότι πάντες οι Έλληνες μηδε του Παναγιωτάτου Μητροπολίτου εξαίρουμένου, μηδε του προέδρου του Αρείου Πάγου, του μόνου τιμίου Έλληνασ κατά τον Αιουπό, θα ειχον κάποιον μέρος εις το Θηβαϊκόν δραμκ. Έσκεπτό-

μεθα μάλιστα ότι και ήμäs τόσω μακράν ήδύναντο να καλέσωι εις την διανομήν των προσώπων πράγμα τό όποιον πολύ μäs ανησύχει, διότι όμολογοῦμεν, κύριοι πρωταγωνισταί Κυβερνηταί μας, την παντελή μας άδεξιότητα περι την εκτέλεσιν δραμάτων τοιαύτης φύσεως. Έπροτιμήσαμεν λοιπόν ν' αναγινώσκωμεν μακρόθεν τὰ των προπαρασκευών της παραστάσεως.

Ω διάβολε ! εις ποιον σατανικόν δραμα περιέπλεξες τους πτωχούς μου συμπατριώτας ;

Ακούσατε εν περιλήψει την υπόθεσιν του δράματος όπερ θα έπεγράφετο ο Κλέφτης. Η Έλλάς όλόκληρος απεικονίζεται. ως ταμειον πεπληρωμένον χρημάτων από τό όποιον κλέπτουσι όλοι. Κλέπτουσι ύπουργοί, κλέπτουσι πρωθυπουργοί, κλέπτουσι βουλευταί, νομάρχαι, ταμιαί, τραπεζίται, ιερείς, όπλαρχηγοί, Έθνικη Άμυνα, Έθνικός Δεσμός, εν γενει τό έθνος όλόκληρον κλέπτει τον έαυτόν του. Η εικών, βλέπετε προσεγγίζει εις τον Φιλάργγυρον του Μολιέρου και ήξεύρετε ότι τον φιλάργυρον από του ασώτου εν μόνον βήμα χωρίζει....

Παρήλθεν εκτοτε χρόνος πολυς και ουδέν άκούετο περι του πανδαιμονίου αυτου δράματος, ότε μίαν πρωίαν αί θύραι του Βαρβακειου ήνοιχθησαν και δώδεκα μόνον ανθρωποι έμμελλον να δώσωσι λόγον ένώπιον της δικαιοσύνης.

Οί ύπουργοί παρέστησαν ως άπλοι μάρτυρες μετά τινων άλλων, άπαν δε τό λοιπόν δικαστήριον έσπευσε να καταλάβη θεατού θέσιν εις την εκτύλιξιν της παραδόξου υποθέσεως, καθ' ήν τό πρόσωπον του πρωταγωνιστου άνετέθη εις τον Βελέντζαν.

Αλλά ποία εκπληξίς ! Ο Βελέντζας κατά την δίκην εκεινην δεν είναι ο φοβερός έλλειμματίας του Ταμείου Θηβών, δεν είναι ο μέγας κλέπτης εκ του έκατομμύριου δραμκ, δεν είναι ο άπογυμνώσας το Δημοσιον χάριν του ιδίου συμφέροντος, δεν είναι ο δωροδοκίτης τους πάντας όποις κλυθή την

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

κατάχρησίν του, δὲν εἶναι ὁ πλαστογραφήσας τὰ πάντα διὰ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν καταχθονίαν σπατάλην του, δὲν εἶναι ὁ μέγας ἐγκληματίας.

Ὁ Βελέντζας παρίσταται ὡς μάρτυς, ὡς θῦμα, ὡς ἥρωας, ὡς Μιλτιάδης, ὡς σωτὴρ τῆς πατρίδος, ὡς ἀποδώσας τὴν Θεσσαλίαν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὡς ὀδηγήσας τὰ ἑλληνικὰ στρατεύματα, καθὼς ποτε ὁ Ξενοφῶν, ὡς φιλοδοξήσας καθὼς ὁ Καῖσαρ, ὁ Ἀλέξανδρος καὶ ὁ Ναπολέων, ὡς δὲν εἰςζεύρω τί ἄλλο ἀκόμη καὶ μόνον Βελέντζας δὲν εἶναι τὴν ἡμεραν ἐκείνην.

Ἄλλὰ τότε ἡ μία μετὰ τὴν ἄλλην, αἱ μετριόφρονες σκιαὶ τοῦ Κανάρη, τοῦ Παπανικολῆ, τοῦ Μπότσαρη καὶ ἄλλων παρήλαυον πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου, καὶ μοὶ ἐψιθύριζον εἰς τὸ οὐς :

— Καὶ ἡμεῖς ὑπηρετήσαμεν τὴν πατρίδα, ἀλλὰ δὲν ἐχρηματίσαμεν ταμίαι Οἰθῶν, καὶ ἡμεῖς ἐπροκινδυνεύσαμεν ὑπὲρ τῶν συμφερόντων αὐτῆς, ἀλλὰ δὲν ἠρευνῶμεν ἐπὶ τοῦ ἐσκληρωμένου ἐδάφους τῆς νὰ ἀνεύρωμεν μεταλλεῖα, καὶ ἡμεῖς ἐφάγομεν Τούρκους, ἀλλὰ δὲν ἐφάγομεν ἑκατομμύρια, καὶ ἡμεῖς ἐπολεμῶμεν κατὰ τῶν ἐχθρῶν μας, ἀλλὰ δὲν ἐκρατοῦμεν εἰς τὴν μίαν χεῖρα τὸ ξίφος ἢ τὸν δαυλὸν καὶ εἰς τὴν ἄλλην καμπίνε ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων, καὶ ἡμεῖς, καὶ ἡμεῖς . . . καὶ ἐχάθησαν ἡ μία κατόπιν τῆς ἄλλης αἱ πτωχαὶ ἐκείναι σκιαί.

Μεγαλειότατε Βασιλεῦ τῶν Ἑλλήνων! σὲ ἐξετίμησα καὶ σὲ ἐθαύμασα ὅταν εἰς τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ Θηβαϊκοῦ ἐλλείμματος σχεδὸν κατῆλθες τὴν κλίμακα τῶν ἀνακτόρων σου καὶ ἀνῆλθες μέχρι τῶν δωματίων τῆς Δικαιοσύνης ζητήσας παρ' αὐτῆς τοὺς ἐνόχους. Σὲ ἐξετίμησα, διότι συνώιδες τότε τὸν μέγαν κίνδυνον ὃν διέτρεχεν ἡ πατρίς ἐὰν ὁ μέγας ἐκείνος κλέπτης διέφευγε τὴν δικαιοσύνην. Ἄλλ' ἂν ἠδύνασο νὰ παρίστασαι προχθὲς εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Βαρθακειοῦ, θὰ ἤκουες ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ Πρωθυπουργοῦ Σου καὶ ἀπὸ τοῦ στόματος δύο πρώην Ὑπουργῶν Σου, ὅτι πρὸ εἰκοσαετίας ἡ ἐξέλεξις τῶν Δημοσίων χρημάτων ἐξεδιώχθη τῆς Ἑλλάδος, ἡμεῖς μὲ τὸν προκάτοχον ἡμῶν βασιλέα ὅτι τὰ ταμεία ὅλα τοῦ Κράτους παρουσιάζουσιν ἐλλείμματα ἀπεικονίζοντα ἐν σμικρῷ τὸ ταμεῖον Οἰθῶν, ἄλλ' ὅτι ἡ **ὑπηρεσία δὲν εἶναι ἐπαρκής** ὅπως ἐξελέγξῃ ὅλα αὐτὰ τὰ ταμεία! ὅτι ἡ κατάστασις τῶν Οἰθῶν ἦτο γνωστὴ εἰς ὅλους τοὺς κατὰ καιρὸν ὑπουργοὺς τῶν Οἰκονομικῶν, ἀλλ' ὅτι πάντες μὴδὲ τοῦ Πρωθυπουργοῦ ἐξαιρουμένου, προσεπάθον νὰ συλλάβωσι τὸν ἀρχιληστὴν ἐξαπίνης, κατὰ τὴν ἰλαρὰν ἐκφρασίαν τοῦ Προέδρου Βλάχου ὅτι ὁ Βελέντζας ὠνειροπῶλει τὴν Θεσσαλίαν ὀλόκληρον ἕνα **τσιφλίκι** καὶ ἕνα ἄλλο τὸ ταμεῖον Οἰθῶν, καὶ ὅτι οἱ ἄρχοντές σας διὰ νὰ διασώσωσιν ὑμῖν τὴν Θεσσαλίαν παρεχώρησαν εἰς αὐτὸν τὰς Οἰθῆς! ὅτι ὁ Βελέντζας καὶ λόγῳ ἀμοιβῆς εἶχε δικαίωμα ἐφ' ἐνὸς ἑκατομμυρίου κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Βολσελεῦ καὶ τῶν πατριωτῶν του, ἀλλ' ὅτι γενναϊότερος ἐκείνου ὁ ἡμέτερος ἥρωας δὲν τὸ ἐθίξεν, ἀλλὰ τὸ ἀφιέρωσεν εἰς τὴν πατρίδα. Θὰ ἤκουες ὅλα αὐτὰ καὶ τότε ἐκπληκτος θὰ ἐφώνεις :

Ἄλλὰ τέλος πάντων τί ἔγεινε τὸ ἑκατομμύριον;

Κύριε Πρωθυπουργέ τῆς Ἑλλάδος! ὁ Βελέντζας, τὸ μέγα θηρίον αὐτὸ ὅπερ συνέλαβες εἰς τὰς χαράδρας καὶ τὰ Θεσσαλικά σπήλαια, καὶ τὸν ὅποιον ἀφήσατε ἐλεύθερον νὰ δαγκάσῃ ὅλον τὸν κόσμον καὶ σὰς ἀκόμη ἐν τῇ ἀκατασχέτῳ αὐτοῦ δίψῃ αἵματος, το αἰμοβόρον αὐτὸ θηρίον ἐπὶ τοῦ ὀποίου σεῖς ἐπιθάντες κατεδιώξατε τοὺς ἐχθροὺς σας, ἀπεδείχθη ἀγνὸν καὶ ἀκακὸν ἄνιον!

Πῶτος λοιπὸν ἐξ ἡμῶν, κύριε Πρωθυπουργέ, εἶναι ὁ λύκος;

Νομίζετε ὅτι ἡ ἀθώωσις τοῦ Βελέντζα ἀθώνει ὅλους μας; τοῦτο θὰ ἦτο ἀληθές, ἂν ὁ Βελέντζας εἶναι ὁ ἀρχιληστὴς τοῦ Λιμερίου ἐκείνου, τὸ ὅποιον καλεῖται Ἑλλάς ἄλλ' ἂν εἶναι αὐτὸς ἀθῶος, ἂν ἦναι ὁ ἥρωας τῶν Θεσσαλικῶν πεδίων, τίς εἶναι ὁ ἥρωας τοῦ Ταμείου Οἰθῶν;

Εἶναι λοιπὸν ἀληθές ὅτι ἐπὶ τῆς ῥάχως τοῦ Βελέντζα ἐφορτώσαμεν ὅλας τὰς ἀνομίας ἡμῶν, ὡς εἶπεν ὁ Τυπάλδος, κατὰ τὸ παράδειγμα τῶν προπατόρων μας οἵτινες ἐφόρτων ἐπὶ τοῦ τραγοῦ ὅλας αὐτῶν τὰς ἀσχημίας καὶ τὸν ἐθυσίαζον εἰς τὸν ἐξιλωτὴν θεόν;

Ἄλλ' οὔτε θῦμα βλέπω τὴν φορὰν ταύτην, οὔτε θεὸν βλέπω μόνον ἕνα πτωχὸν διάβολον, ὅστις σὰς ἀνεθίβασεν εἰς τὸ ὄρος τῆς ἐξουσίας, διὰ νὰ σὰς πειράξῃ ἔπειτα ἀπὸ τὸ ὕψος ἐκείνου, λέγων ὑμῖν :

— Σοῦ χαρίζω ὅλα αὐτὰ ὅπου βλέπεις ἐὰν . . . δὲν πέσῃς ἀπὸ ἐδῶ Χαρίλαε! . . .

Ἄθηναῖος.

ΒΟΥΛΗ

Παραμυθία τῶν Χριστουγέντων.

Ἡ Κυβέρνησις περιμένει τοὺς βουλευτὰς νὰ ἐορτάσωσι περὶ τὸ δένδρον τῶν Χριστουγέντων, τοῦ ὁποῦ οἱ κλώνες ἀποτελοῦνται ὑπὸ εἰκοσάδος ποικίλων καὶ μαγικῶν νομοσχιδίων.

Ἄλλ' ἡ ἀντιπολίτευσις δὲν δέχεται ταυτὰ Χριστουγεννατικά δῶρα ἀπὸ τὰ χέρια τῆς Κυβερνήσεως,

Πρὸ τῆς μεγάλης θύρας τοῦ Βουλευτηρίου ἰστάμενοι καὶ κινούμενοι καὶ ἀνησυχῶς ἐτάζοντες τὰ πέριξ καὶ ἐξαφανιζόμενοι καὶ ἀναφανιζόμενοι Δραγούμης καὶ Πετσάλης προδίδουσι, καὶ πρὶν ἔτι εἰσελθῆ τις, τὴν ἀγωνίαν τῆς Συμπολιτεσεως καὶ τοὺς ἀγῶνας αὐτῆς πρὸς καταρτισμὸν ἀπαρτίας.

Ἡ Ἀντιπολίτευσις παραμονεύει ἀπὸ μίαν χαραμάδα τὰ ἐν τῇ αἰθούσῃ, καὶ σκέπτεται : Ἄν κατορθώσουν, καὶ χωρὶς ἐμέ, ἀπαρτίαν τότε παρουσιάζομαι καὶ ἐγώ, καὶ ματαίωω τὴν συνεδρίασιν μὲ τὴν παρουσίαν μου ἄς εἶνε καλὰ τὰ λόγια μου. Ἄν δὲν εἶνε ἀπαρτία, καλὰ εἶμαι τρωπωμένη ἐδῶ.

Ἡ Συμπολιτεσεως περιμένει, περιμένει ἐπὶ ματαίῳ. Οἱ δύο, ὡς ἀνωτέρω εἶπομεν, βουλευτοπομποὶ ἄγγελοι ἐπανέρχονται μὲ μελανὰς πτέρυγας.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς τολμᾷ νὰ εἴπῃ : Διαλύεται ἡ συνεδρίασις.

Πολλοί : ἄς περιμείνωμεν ἀκόμα λίγο.

Ἄλλ' ὁ κ. Πρόεδρος ἐτόλμησεν ἥδη δὲν δύναται νὰ ζανατολήσῃ νὰ περιμείνῃ . . .

Πολλοί : Λοιπὸν, τὴν Δευτέραν!

Κουτρούλης.

ΔΙΚΗ ΒΕΛΕΝΤΖΑ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κατσίμπαλης.
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

Ἡ μαρτυρία τοῦ κ. Κατσίμπαλη δύναται νὰ χρησιμεύσῃ τὸ motivo, ὡς λέγουσιν οἱ Ἴταλοί, περὶ τὸ ὅποιον θὰ ἐπλέ-

κετο τὸ Βελεντζιακὸν μυθιστόρημα. Τὸ **Μὴ Χάνεσαι** θὰ τὸ κατεχώριζεν, εὐγνωμονῶν πρὸς τὸν συγγραφέα, εἰς τὰς στήλας τῆς ἐπιφυλλίδος του.

Ὁ κ. Κατσίμπαλης εἶναι μεθυραφικώτατος ἢ μαρτυρία του ἀποπνεύει φαληρικὴν αὐρανὴν καὶ εἶναι ἥρεμος καθὼς ἡ γαληνικαία ἐκεῖ κάτω θάλασσα. Δὲν λησμονεῖ ἐν τούτοις τὴν ιδιότητά του ὡς διευθυντοῦ τοῦ παρὰ τὸ Φάληρον μαγευτικοῦ του ξενοδοχείου, καὶ λεληθότως πως τὸ ἐνθρονίζει ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ δικαστηρίου, πεπληρωμένον μὲ τὰ γαργαλιστικώτερα ἐδέσματα· θέλετε τὸ menu; ἀκούσατε:

— *Λαγοὶ τοῦ Κιθαιρώτος.* — *Μπεκάτσες καὶ ὀρνίθια τῆς Κάτσας.* — *Χέλια τῆς Κωπαίδος.* — *Ἀργάκια τῶν Θηβῶν.* *Τυρὶ τῆς Λιάκουρας.* — *Βούτυρο χλωρὸ τῆς Δομβραϊνῆς* — καὶ ἄλλα καὶ ἄλλα.

Μὴν τολμήσης ὅμως, φιλότατη μου ἀναγνώστρια, νὰ ζητήσης οὔτε μίαν θέσιν ἐν τῇ ἀβραμιαίᾳ τραπέζῃ, οὔτε μίαν μερίδα ἐκ τῶν ἀρωματικῶν ἐκείνων πιάτων! Εἶναι *Table d'Hotel*, τὰ δὲ πρόσωπα ἅτινα θὰ λάβωσι μέρος εἶναι ἤδη προσημεωμένα, καὶ εἶναι μεγάλης περιωπῆς, πολὺ μεγάλης, μικρά μου ἀναγνώστρια.

Τὸν μάγειρον ὑποπτεύεις, νομίζω, καθὼς καὶ τοὺς ἄλλους παραμαγείρους: ἂν δυσκολεύεσαι, σοῦ τοὺς θέτω ὡς αἰνίγμα καὶ ἂν τὸ λύσης, λαμβάνεις ἕνα ἡμερολόγιον τοῦ **Μὴ Χάνεσαι**.

— Καὶ τὰ μικρὰ παιδιὰ, λέγει ὁ κ. Κατσίμπαλης, ἐγνώριζον τὸ ἔλλειμμα. Αὐτὸς ἔμαθε τὰ καθέκαστα εἰς τὰ 1878. Καὶ ἐδῶ ἀφηγεῖται τὰ περὶ τοῦ πρώτου ἔλλειμματος, τὴν ἐπιστολὴν δι' ἧς τῷ ἐζητοῦντο χρήματα, τὴν ἀποστολὴν τῶν χρημάτων κτλ. — "Ἦρχετο, λέγει, ἐδῶ ὁ Βελεντζας τακτικά, καὶ ἐφοβεῖτο μὴ τὸν ἰδῆ κανένας ὑπάλληλος καὶ ἐφευγε βράδῃ. Ποτὲ δὲν τὸν εἶδε μὲ σιδερωμένο ὑποκάμισο, καὶ ἦτο λιτότατος εἰς τὸν βίον του.

Ἄλλ' ἰδοὺ εἰς τὸ πέλαγος ἐκείνο τὸ ἀπέραντον, ἐν τῷ ὀποιῷ πρὸ τριῶν ἡμερῶν κολυμβῶσι σχεδὸν ἀπηυδηκότες τόσοι ναυαγοί, ἰδοὺ ἐκεῖ εἰς τὸν ὀρίζοντα ἡ ἀργοναυτικὴ **Ἰωλκὸς** τελειοποιημένη ὅμως κατὰ τοὺς κανόνας τῆς ναυτιλιακῆς τέχνης, καὶ σχεδὸν λησμονήσασα τὴν ἱστορίαν τοῦ Χρυσοῦ Δέρατος.

Ἄ πτωχὴ **Ἰωλκὸς!** ἦτο λοιπὸν γεγραμμένον καὶ τὸ ἰδικὸν σου ὄνομα ν' ἀναμιχθῆ εἰς τὰ Βελεντζιακά; καὶ νὰ περικλείσης εἰς τὸν κόλπον σου τόσα ὀμοῦ ἐγκλήματα, σὺ ἧτις περιέκλειες ἄλλοτε μυθικοὺς ἥρωας, καὶ τὸ χρυσοῦν δέρας τῆς Ἑλλάδος νὰ μεταβληθῆ εἰς χρυσοῦν τέρας τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων; Καὶ τότε διατί νὰ ἦσαι τόσο μικρὰ, πτωχὴ μου **Ἰωλκὸς**, ὥστε νὰ μὴ δύνασαι νὰ περιλάβῃς ὅλην τὴν Ἑλλάδα καὶ νὰ καταποντισθῆς μετ' αὐτῆς ὡς μολύβδιος ὄγκος εἰς τὸν ἀχανῆ πόντον;

Ἄλλ' ἰδοὺ ὁ κ. Πρόεδρος παρήγορος ὡς πάντοτε σπεύδει νὰ σπογγίσῃ τὰ δάκρυά μου, καὶ νὰ ἐρωτήσῃ τὸν μάρτυρα:

— Ἡ **Ἰωλκὸς** πρὸς τί ἐχρησίμεισε;

— Καθὰ ἔμαθον, ὁ Βελεντζας ἐσκέπτετο νὰ τὴν μεταχειρισθῆ εἰς τὸν πόλεμον, ἀλλ' ὁ Α. Κωστῆς μὲ τὸν ὀποιον τὴν ἠγόρασαν, τὴν μετεχειρίζετο διὰ κερδοσκοπίαν.

Καὶ ἐδῶ ἐν παρόδῳ ἐνθυμοῦμαι τρίτην ἀποστολὴν τῆς **Ἰωλκοῦ**. Ἐνθυμοῦμαι ὅτι ἐνίοτε ἐξεκένου ἐκ τῶν ἀποθηκῶν τῆς τὰ ἐμπορεύματα καὶ τὰ πολεμοφόδια, καὶ ἐπληροῦτο μουσικῶν ὀργάνων, ὡραίων γυναικῶν, ἐδωδῶν πολλῶν καὶ ποικίλων, κόσμου παιδρῶν, ζωῆς καὶ οἴνου, καὶ ἐξήρχετο τοῦ λιμένας Πειραιῶς ἀγκυροβολοῦσα εἰς τὴν πρώτην μαγευτικὴν τοῦ Σαρωνικοῦ ἀκτῆν, ὅπου οἱ ἐκδραμόντες ἐξεφάρτανται δι' ὅλης τῆς ἡμέρας, καὶ περὶ τὴν ἑσπέραν μάλιστα, ἐπανήρ-

χετο εἰς τὸν λιμένα τοῦ Πειραιῶς, παιανίζούσης τῆς μουσικῆς, τραγουδούντων τῶν συνδαιτυμόνων τὸν ὕμνον τῆς ἐλευθερίας, καὶ ζητωκραυγαζόντων τῶν πληρωμάτων τῶν ἐν τῷ λιμένι πολεμικῶν πλοίων πρὸ τῆς τρελλῆς ἐκείνης παραλάσεως τῆς **Ἰωλκοῦ**.

Πτωχὴ **Ἰωλκὸς**, διατί τοῦλάχιστον νὰ μὴ διασώσης τὴν φαιδρὰν αὐτὴν ὄψιν;

Ὁ κ. Κατσίμπαλης ἐξήντησε καὶ τὴν περὶ ταύτης ἀφήγησίν του μετ' ἣν ἔλαβε καὶ αὐτὸς τὴν ἀδειαν ν' ἀποχωρήσῃ.

Οἱ λοιποὶ μάρτυρες τῆς κατηγορίας Φ. Θεαγένης, Φαρμακίδης, Σπυριδούπουλος καὶ Μπακάρης οὐδὲν οὐσιώδες ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως κατέθεσαν, ἀλλὰ καὶ μόνον ἐξ ἀκοῆς ἔμαθον ὅσα εἶπον.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΠΕΜΠΤΗΣ

Ἦδη ἀρχεται ἡ ἐξέτασις τῶν μαρτύρων τῆς ὑπερασπίσεως, ἧτις ὀμοιάζει κατηγορικὸν δρόμον μετὰ τὸν ἀνήφορον· ἐλπίζωμεν λοιπὸν ὅτι τὸ μαρτυρολόγιον αὐτὸ θὰ τὸ διέλθωμεν καὶ ταχύτερον καὶ ἀκοπώτερον.

Εὐθὺς ἀπὸ τῆς νέας φάσεως τῆς δίκης καὶ ἡ ὑπεράσπισις παραιτεῖται τῶν πλειοτέρων μαρτύρων τῆς. Ἄλλ' ὁ κ. Εἰσαγγελεὺς ἐξαιτεῖται νὰ ἐξετασθῆ ὁ πρῶτος μάρτυς Τραβερσάρου τὸν ὀποιον φαίνεται ἡ ὑπεράσπισις ὑποπτεύεται ὅτι θὰ εὖρη πολὺ τραβέρσον καὶ διατρανῶ ὅτι δὲν τὸν θέλει. Ὁ Εἰσαγγελεὺς ἐπιμένει, οἱ συνήγοροι ἀνθίστανται, ἐγὼ γράφω, καὶ μόλις ὁ κ. Πρόεδρος δι' ἀποφάσεώς του ἀπορριπτύσῃ τὴν αἴτησιν τοῦ κ. Ῥάδου μᾶς ἀπαλλάσσει ὅλους τοῦ Τραβερσάρα.

Μετὰ τὸ ἐπεισόδιον αὐτὸ προσέρχεται ὁ μάρτυς τῆς ὑπερασπίσεως

Ἀνδρέας Πεταλᾶς.

Σύντομος περιγραφικὴ σημείωσις θὰ ἐξαικόνιζε τὸν ἄνδρα μᾶλλον κοντόν, μὲ γενειάδα ἐπιμήκη μέλαιναν, μὲ ὀφθαλμοὺς καστανούς, ἥρεμους, μὲ μύστακα παχύν, ἐστριμμένον, ἱκανῶς προγαστορα, ἐνθυμίζοντα ὀλίγον τὸν Γαμβέτταν, ἀλλ' ἐν ταύτῳ ἐνθυμίζοντα ὀλίγον τὸν μάγειρον ἐκείνου Τρομπέτταν, διότι δὲν λησμονεῖτε καὶ ὁ κ. Πεταλᾶς ἐξέδωκε πάλαι ποτε ἕνα *Καζαμίαν μαγειρικῆς*.

Τὴν φορὰν αὐτὴν ὡς δικηγόρος ὁ κ. Πεταλᾶς μετὰ πολλῆς σαφηνείας καὶ ἡρεμίας ψυχικῆς ἀφηγεῖται τὰ κατὰ Βελεντζαν. Ὡς ἀπεσταλμένος, λέγει, τῆς *Ἐθνικῆς Ἀμύνης*, ἐγνώρισα τὸν Βελεντζαν εἰς τὴν Θεσσαλίαν καὶ ἐδῶ ἀρχίζει ἕνα πανηγυρικὸν τοῦ κατηγορουμένου τὸν ὀποιον θὰ ἐζήλευε καὶ αὐτὸς ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἀρείου Πάγου κ. Βάλβης.

— Εἶναι ἕνας ἀληθῶς εὐγενῆς, λέγει ὁ μάρτυς, ἔγραψε περὶ τοῦ Βελεντζα ὁ Ἄγγλος Σκίννερ, καὶ ἐξηκολούθησε τὸν πανηγυρικὸν του, μετ' ὃ ἀπεσύρθη ἡσύχως.

Νικόλαος Θεοδώρου.

Ἵψηλός, ἀλύγιστος, μονοκόμματος, καὶ σχεδὸν μονοκόκαλος, προσέρχεται ὁ δεύτερος αὐτός μάρτυς.

Ἄλλ' ἀπὸ τοῦ πρώτου ἀκόμη μάρτυρος, ὡς θὰ ἐνόησεν ὁ ἀναγνώστης, τὸ ζήτημα τοῦ ἔλλειμματος σχεδὸν ἐλησμονήθη, ἡ δὲ πτωχὴ κατηγορία ὤχετο ἀπιούσα τοῦ δικαστηρίου πρὶν ἢ ἀκόμη οἱ κατηγορούμενοι κηρυχθῶσιν ἄθωοι. Τὸ ταμεῖον Ἐπ-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

βῶν μετηνέχθη εἰς τὰ πεδία τῆς Θεσσαλίας, καὶ ἐδῶ πρόκειται νὰ κατακερματισθῇ ὡς ἄγριος Τούρκος τὸν ὅποιον ἀγριώτεροι Ἕλληνες συλλαμβάνουν αἰχμάλωτον!

— Ἐβίβει, λέγει ὁ μάρτυς, εἰς ὄλους, ἐσπατάλει ὑπὲρ τῆς πατρίδος, ἐθυσίαζεν ὑπὲρ τῶν ἐθνικῶν συμφερόντων, συντήρει ἀκόμη καὶ ἄλλας οἰκογενεῖας. . . .

— Καὶ ποῦ τὰ εὑρίσκει;

— Ἄγνοῶ!

Ὅταν ἐδῶ ὁ κ. Πρόεδρος προσμεριδιῶν ἐκ συγχινήσεως, ἀλλὰ καὶ ἐκ στενοχωρίας ἀκολουθῇ τὸν μάρτυρα εἰς τοὺς Θεσσαλικούς του περιπάτους, ὁ μάρτυς παρεξηγεῖ τὴν ψυχολογικὴν κατάστασιν τοῦ Προέδρου καὶ ἐννοεῖ νὰ τὸν φέρῃ μέχρι τῶν ἐχθρικῶν στρατευμάτων, ἀλλὰ τότε καὶ ὁ Πρόεδρος ἐννοήσας τὴν ψυχολογικὴν κατάστασιν τοῦ μάρτυρος τὸν ἐπαναφέρει, σιγά, σιγά, τῇ ἀρωγῇ καὶ τοῦ Εἰσαγγελέως, εἰς τὴν δικαστικὴν αἴθουσαν.

Τότε ὁ μάρτυς μὲ ρητορικώτατον ὕψος κάμνει ἓνα ἐπίλογον, εἰς τὸν ὅποιον ἀναμιγνύει καὶ τὸ ὄνομα τοῦ μακαρίτου Βατικιώτου, καὶ ἀποσύρεται.

Α. Πετσάλης.

Πλέκει τὸν στέφανον τοῦ Βελεντζά. Τελευτῶν λέγει:

— Εἶναι τὸ θῦμα ὁ Βελεντζάς, δὲν διστάζω νὰ τὸ εἶπω ἐνώπιον ὄλου τοῦ ἀκροατηρίου καὶ τὸ λέγει.

Πετρίτσας.

Ἐγνώρισε τὸν Βελεντζάν εἰς τὴν Θεσσαλίαν καὶ τὸν ἐξετίμησε καὶ αὐτός.

Καρτάλης.

Λέγει τὰ ἴδια μὲ μικρὰν διαφορὰν εἰς τὸ λεκτικόν.

Οἰκονομίδης.

Ἐπαναλαμβάνει τὰ αὐτά.

Παντζάρας.

Ἀπαράλλακτα.

Ζωντανὸς δικηγόρος.

Δίδει πλειοτέραν ζῶν εἰς τὰ ὑπὸ τῶν προηγθέντων κατατεθέντα μίαν ἀποστροφή πρὸς τὸν Βελεντζάν:

— Σᾶς εἶχε πιάσει ἀδελφὲ μανία, ἦσαν θεότρελλος γιὰ τὴν πατρίδα!

Ἐδῶ οἱ συνήγοροι παραιτοῦνται τῶν λοιπῶν μαρτύρων, ἀλλ' οἱ μάρτυρες μὴ ἐννοοῦντες νὰ παραιτηθῶσι προσέρχονται, καὶ ἰδοὺ πρῶτος ὁ κ.

Δούκας Δογαχὸς

τοῦ Πεζικοῦ, ὅστις προσθέτει δύναμιν εἰς τὰς λοιπὰς καταθέσεις. Βλέπετε ὅτι δὲν πρόκειται πλέον περὶ κατηγορίας, πολλῶ δὲ ἦττον περὶ καταδίκης. Ἐχομεν τώρα θύματα ἀυταπαρνήσεις, ἠρωϊσμοὺς ὑπὲρ τοῦ μάρτυρος Θερασυβούλου.

Πλὴν τὴν στιγμὴν ταύτην, πάντων ἡ προσοχὴ στρέφεται πρὸς τὴν κατ' ἐναντίον τοῦ Προεδρείου πλευρὰν τῆς αἰθούσης. Μικρὸς θόρυβος ἐπέρχεται ἐν τῷ ἅμα καὶ εἶναι παράδοξον ὅτι καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ἐνίοτε θορυβοῦσι.

— Τί τρέχει ἐκεῖ κάτω, ἐρωτᾷ ὁ Πρόεδρος.

Τὸ ἀληθές εἶναι ὅτι δὲν τρέχει, ἀλλὰ στέκεται ἐκεῖ κάτω μίαν χανούμισσα διαλαθοῦσα ὄλων τὰ βλέμματα καὶ καρφωθείσα ὡς φάσμα κατ' ἄντικρυ τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐνόρκων, οἵτινες τρίβουσι τοὺς ὀφθαλμούς των πρὸ τῆς γυναικὸς ἐκείνης τὴν ὁποίαν εἰς τούτων ἐκλαμβάνει ὡς

— Τὸ γάσμα τῆς δικαιοσύνης.

Τὸ ἀκροατήριον δὲν μένει ἀναίσθητον πρὸ τῆς γυναικὸς ἐκείνης καὶ ἀφοῦ δὲν δύναται νὰ ἐκδηλώσῃ πρὸς αὐτὴν τὰ ἀληθῆ του αἰσθήματα ἐκ σεβασμοῦ πρὸς τὴν χωροφυλακὴν, δὲν κωλύεται ἀφ' ἐτέρου νὰ κάμνῃ τὰς σκέψεις του.

— Ἦλθε, λέγουν, γιὰ τὸ Βελεντζά!

— Ὅχι, εἶναι ἡ Τουρκία μετεμφισμένη!

— Ἐγὼ τὴν γνωρίζω πολὺ καλλίτερα ἀπὸ σένα. . .

Καὶ οὕτω μικρὸν καὶ κατ' ὀλίγον ἡ πτωχὴ χανούμισσα προχωροῦσα, ἐν ἀγνοίᾳ τῆς, εἰς τὴν γνωριμίαν τόσου πλήθους, ἐπὶ τέλους παραγνωρίζεται καὶ ἀπέρχεται.

Μετὰ τὸ κλείσιμον τῆς μαρτυρικῆς διαδικασίας, ὁ κ. Πρόεδρος προσεκάλεσε, ὡς εἰθισται, τοὺς κατηγορουμένους ν' ἀπολογηθῶσιν. Ἐὰν ἡ βελεντζικὴ ὑπόθεσις ἐδραματοποιεῖτο, οἱ κατηγορούμενοι θὰ κατατάσσοντο εἰς τὰ βωδὰ πρόσωπα. Μόνον ὁ Βελεντζάς ἐδικαιολόγησε τὴν σιωπὴν του διὰ τῆς αἰμοπτυσίας του ἐν ταῖς φυλακαῖς, ἥτις ἠδύνατο νὰ ἐπαναληφθῇ καὶ ἐν τῷ δικαστηρίῳ. Ἐκαστος τῶν ἐπάρχων εἰς τὴν ἀπόδοσιν τῆς ἐνοχῆς του ἐξέπεμπε μόνον τὴν λέξιν τυπικῶς, ἀνάλογον μὲ τὸ ἄδικα, ἄδικα τῆς ῥωμαϊκῆς φιλανθρωπίας.

Ἄλλ' ὁ Γκορτζῆς μελαψὸς, ἔχων τὰς χεῖράς του εἰς τὰς τσέπας, μὲ ὀφθαλμοὺς δημίου, μὲ ὤμους ὀλίγον ὑψωμένους καὶ μὲ σκυθρωπότητα φοβίζουσαν, ἐγείρεται, προχωρεῖ διὰ βήματος βραδέως, ἀλλὰ εὐσταλοῦς καὶ ἀπολογεῖται. Ἡ φωνὴ του εἶναι βραχνὴ ὀλίγον, ἀλλ' ἀγρία, καὶ ἐπιβάλλουσα ὁ λόγος του ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους καλῶς ἠρμοσμένος, τὰ δὲ ἐπιχειρήματά του δι' ὧν ἐζήτησε νὰ καταδείξῃ τὴν καλὴν αὐτοῦ πίστιν, ἱκανῶς πειστικά.

Μετὰ τοῦτον ὁ Σαμοθράκης προσέρχεται ν' ἀπολογηθῇ. Εἶναι μᾶλλον κοντοῦ ἀναστήματος, ἡ δὲ φυσιογνωμία του ἐνισχυομένη καὶ ὑπὸ τῆς προφορᾶς του, εἶναι ἀγγλική. Φέρει γαβόριτες, βαθύτατα ψαλιδισμένας, φαιᾶς, ἔχει ὀφθαλμοὺς μικροὺς, καμμύοντας συνήθως, ῥίνα μᾶλλον γευπητὴν ἡ δὲ προεζέχουσα κάτω σιαγὼν του, συμπληροῖ τὴν ἀγγλικὴν αὐτοῦ φυσιογνωμίαν.

Ὁ λόγος του εἶναι ὀμαλὸς, ἀχρωμάτιστος, ἀλλὰ ῥέει ἀπροσκόπως ὡς ἀριθμητικὴ πρᾶξις διεξαγομένη ὑπὸ ἐμπείρου λογιστικῶ. Εἶναι ἀναλυτικώτατος καὶ δύναται τις εἰπεῖν ὅτι μετὰ τὸ πέρας τῆς ἀπολογίας του δὲν μᾶς ἀφῆκεν οὔτε ὑπόλοιπον οὔτε ἔλλειμμα, ἀλλὰ ἀκριβῆ ἰσολογισμόν.

Ἡ προφορὰ του προδίδει Ἀγγλον φιλέλληνα ἰδίως ὁσάκις προφέρει τὸ ταῦ, μοὶ ἐνθυμίζει βρεττανόν, εἰς τὴν γαλλικὴν λέξιν entelé ἀλλ' ἐν τῇ προφορᾷ του εἶναι ἀξιοσημείωτος ὁ συριγμὸς τὸν ὅποιον ἀφίνει πᾶσα του λέξις καταλήγουσα εἰς σῆγμα· νομίζεις ὅτι ὅφεις τις παρῆλθε τῶν ὧτων σου. Μικρὰ διακοπὴ διαδέχεται τὴν ἀπολογίαν τῶν κατηγορουμένων.

Ἄλλ' ἰδοὺ ὁ κ. Πρόεδρος σημαίνει τὸν κώδωνα καὶ ἡ αἴθουσα πληροῦται ὑπὸ τῆς συνήθους πλέον ἀκροατηρίου καὶ νέου, περιέρχου ν' ἀκούσῃ τὴν κατηγορίαν τοῦ Εἰσαγγελέως.

— Ὁ κ. Εἰσαγγελεὺς ἔχει τὸν λόγον! ἠκούσθη ἡ φωνὴ τοῦ Προέδρου, καὶ ὁ κ. Ράδος ἠγέρθη σοβαρὸς μελαγχολικὸς καὶ περιαλγῆς σχεδόν, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τοῦ ἐγκλήματος, ἀλλὰ καὶ ὡς ἐκ τῆς πενήμερου διαρκοῦς κοπώσεως.

Τὸν κ. Ῥάδον πολλάκις ἠκούσαμεν ἀγορεύοντα καὶ ἴσως ὀλίγοι εἰσιν οἱ μὴ γνωρίζοντες τὸν ἄνδρα. Δὲν ἐνδιατρίβουμεν λοιπὸν πολὺ εἰς τὴν περιγραφὴν τοῦ ἐξωτερικοῦ τῆς στάσεως καὶ τῆς φωνῆς αὐτοῦ ὡς ῥήτορος· προτιμῶμεν μᾶλλον νὰ παραθέσωμεν ὡς τινὰς ἐκ τῶν δριμυτάτων λόγων του, συγκαταριθμοῦντες τὴν ἀγορεύσιν του εἰς τὰ Βελεντζιακά μεταξὺ τῶν καλλιτέρων του.

— Ἡ ἄγνοια, λέγει, τοῦ μεγέθους τοῦ ἐλλείμματος εἶναι ἡ κυρία ἀφορμὴ τῶν διαστάσεων ἃς ἔλαβε. Τὴν ἄγνοιαν ταύτην ὑπέκλωθεν ἡ ἐπιτηδεϊότης τοῦ Βελέντζα. — Διήρπαζε, ἐξακολουθεῖ, τὸν δημόσιον πλοῦτον καὶ τὸν κατεσπατάλει πρὸς ἴδιον συμφέρον.

Κατωτέρω προκειμένου περὶ τῆς χρηματικῆς θέσεως τοῦ κατηγορουμένου.

— Μήπως δὲν εὐρέθησαν, λέγει, καὶ κατεσχέθησαν χρήματα εἰς χεῖρας τῆς συζύγου του; Ἄλλ' αὐτὸς, προσθέτει μετὰ σιγανῆς φωνῆς κατὰ μικρὸν δυναμουμένης, μόλις ἤρξατο ἡ καταδίωξις, καὶ εἶδεν ὅτι δὲν δύναται πλέον νὰ διαφύγῃ τὴν δικαιοσύνην, τοὺς πάντας ἐνοχοποίησε. Καὶ ἂν ἐδαπάνησεν εἰς τὴν Θεσσαλίαν ὡς δημόσιον ὑπάλληλος, εἶναι διὰ τοῦτο ἀπαλλακτός; Πλὴν μήπως ἐδαπάνησε τόσα;

Ἰννελεύετο, ἐξακολουθεῖ, μεγαλεῖα ὁ ἴδιος, καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν ἐπέδωκε εἰς παντοίας χρηματικὰς ἐπιχειρήσεις: ἐξ ἑνὸς μεταλλείου μόνον ὑπελόγησε κέρδη 300 ἑκατομμυρίων δραχμῶν!

Καὶ δὲν λησμονεῖ ὁ ἀμειλικτος Εἰσαγγελεὺς, οὔτε τὸ πλαστὸν γραμματόσημον, οὔτε τοὺς καὶ μὲδες, μετὰ τὰ ὁποῖα συνδέεται τὸ ἔλλειμμα τῶν Οἰκῶν ἀποτελοῦντα καὶ τὰ τρία πολὺπλοκον, ἀλλὰ καὶ ἑναρμόνιον τριλογία ὡς ἐκείνην τοῦ δαιμονίου μουσουργοῦ Βάγνερ!

— Διὰ τῆς πράξεώς του αὐτῆς λέγει, ἠνέφξε βαθυτάτην πληγὴν εἰς τὴν καρδίαν τῆς πατρίδος του, καὶ ἂν ἠνέει νὰ τὴν ἐξυπηρετήσῃ. Ἄλλὰ παρέσυρε, προσθέτει καὶ ἄλλους ἀγαθοὺς ἐμπιστευθέντας εἰς τὸν μεγάλον αὐτοῦ χαρακτήρα.

Ἐδῶ ἀναπτύσσει κατηγορίαν ἐλαφρὰν κατὰ τῶν λοιπῶν ἀρχόμενος ἀπὸ τὸν Τομαρόπουλον καὶ Σαμοθράκην εἰς τοὺς ὁποίους δὲν ἀποδίδει ἐνοχὴν ἀφοῦ τὸ Ἐφετεῖον Ἀθηνῶν ἀπεφάνητο ὅτι οἱ ὑπάλληλοι τοῦ Λογιστηρίου δὲν δύνανται νὰ καταμηνύσωσι τοὺς ὑπευθύνους ὑπαλλήλους, ἀλλ' ὀφείλου ἀπλῶς ν' ἀναφέρωνται εἰς τὸν Ὑπουργόν.

Ὡς πρὸς τοὺς ἐπάρχους, λέγει, θεωρεῖ αὐτοὺς μόνον τυπικῶς ἐνεχόμενους, ἀφοῦ ἡ συνήθεια ἔρριψεν εἰς ἀχρηστίαν τὸν σχετικὸν νόμον τοῦθ' ὅπερ καὶ οἱ τρεῖς σπουδαῖοι μάρτυρες τῆς κατηγορίας δὲν ἀπέκρουσαν.

Μόνον τὸν Γκορτζῆν κατηγορεῖ ὡς ἐν γνώσει διατελοῦντα κατὰ τὴν παράδοσιν τοῦ ταμείου Οἰκῶν ὑπὸ τοῦ Βελέντζα, καὶ τὸν Κετσέα, ὡς πλαστογραφήσαντα τὰ ἔγγραφα ἐκείνα τῆς παραδόσεως, ἀφοῦ δὲν παρεδίδοτο πράγματι ὅ,τι ἐν αὐτοῖς ἐμνημονεύετο. Ἡ δωροδοκία τοῦ Δαγκλαρίδου, λέγει, δὲν ἀποδεικνύεται.

Τοιοτοτρόπως περιορίζει τὴν κατηγορίαν αὐτοῦ κατὰ μόνου τοῦ Βελέντζα, καθ' οὗ ἐπέρεχεται καὶ πάλιν δριμύως, λέγων:

— Δὲν εἶναι, ἦρωσ αὐτὸς ὅστις πρὸς ἴδιαν ἀπαλλαγὴν ἐνοχοποίησεν ὅλους!

Καὶ ἐξαιτεῖται τὴν καταδικὴν αὐτοῦ ὡς ἐνόχου ἰδιοποιήσεως καὶ πλαστογραφίας πρὸς ἴδιον ὄφελος, τῶν δὲ Κετσέα καὶ Γκορτζῆ ὡς πλαστογράφων ἄνευ τοῦ στοιχείου τῆς ὀφελείας.

Τὸν λόγον τοῦ κ. Εἰσαγγελεῖος τὸ ἀκρατήριον μετὰ πολλῆς σιωπῆς καὶ πλειοτέρας ὀδύνης ἠκροάσθη καὶ πολλοὶ ἴσως

θὰ ἐπεθύμησαν νὰ μὴν ἐξετυλίσοντο τόσαι ἀσχημαίαι εἰς ἑλληνικὴν γλῶσσαν, ἀφοῦ τοῦλάχιστον δὲν ἦσαν ξένοι ἢ φιλέλληνες!

Ἐν τούτοις ὁ κ. Τυπάλδος δικηγόρος ἐκ τῶν δυνατωτέρων ἀναλαμβάνει τὸ ἐπιμύχθον ἔργον τῆς ἀνασκευῆς τῶν λόγων τοῦ κ. Εἰσαγγελεῖος.

— Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες, ἤρχισε διὰ λόγου μουσικωτάτου κατακλείοντος τὰ ὄτα καθὼς ὄλαι αἱ καρτάδες τῶν συμπαιτριωτῶν τοῦ Ἐπτανήσιων, προσέφερον θυσίαν διὰ τὰ ἀμαρτήματα τοῦ μεγίττου ἄρχοντος καὶ τῆς πολιτείας, τράγον ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐφόρτων ὄλα αὐτὰ καὶ ἐξίλειοντο μετὰ τοὺς θεοὺς· ἀλλ' ἡ δικαιοσύνη ἀποκρούει τοιαύτην θυσίαν. Καὶ ἄρχεται οὕτω διὰ τῆς προσφωεστάτης αὐτῆς εἰκόνας του, σθεναρᾶς, ἐπιχειρηματικῆς, καὶ ἐνωτικωτάτης ἐνταυτῷ ἀγορεύσεως ὑπὲρ τοῦ κατηγορουμένου.

Καὶ οἱ ἐχθροὶ, λέγει, καὶ οἱ φίλοι τοῦ Βελέντζα ἐξεμεταλλεύθησαν τῆς θέσεώς του. Οἱ ἐχθροὶ διὰ νὰ ἀνέλθωσιν εἰς τὴν ἐξουσίαν, οἱ φίλοι διὰ νὰ φορτώσωσιν εἰς τὴν ῥάχην του τὰ ἀμαρτήματά των.

Ἄλλ' ἐδῶ ὁ κ. Πρόεδρος παρεξηγεῖ τὴν λέξιν κυβέρνησις, καὶ μετὰ λεπτότητος ἀδιοράτου.

— Μὴν λέγετε, Κυβέρνησις, κύριε συνήγορε, τὸν διακόπτει.

— Ἄλλ' ἡ ὑπεράσπισις εἶναι ἀχώριστος μετὰ τὴν διαδικασίαν. . . .

— Τότε λέγετε γενικώτερον Κυβερνήσεις! . . .

Ἀναμνηστικεῖται κατόπιν τοῦ Σωτηροπούλου, ὅστις ὁμολόγησεν ὅτι ἡ διοίκησις τοῦ 56 ἦτο πολὺ καλλιτέρα τῆς σημερινῆς· ἀναμνηστικεῖται ἀκόμη, ὁμοίω ὁμολογιῶν τοῦ Τρικουπῆ καὶ τοῦ Παππαμιχαλοπούλου καὶ μετὰ ἡχηρὰν, ἀλλὰ καὶ περίλυπον φωνὴν ὡς λά μινὸς ἀναφωνεῖ:

— **Τίς πταίει** λοιπὸν δι' ὄλα αὐτὰ;

Μετὰ τὸν μακρὸν πρόλογόν του ὁ κ. Τυπάλδος εἰσέρχεται εἰς τὸ Γενικὸν Λογιστήριον, μεταβαίνει ἀκόμη εἰς τὸ Ἐλεγκτήριον καὶ κατόπιν εἰς ὄλα τὰ ταμεία τοῦ κράτους· ἀναλυτικώτατος δὲ, πειστικώτατος, γλυκύτατος καὶ ἀκαταμάχητος, ἀποδεικνύει πάντα ταῦτα ὡς τόσας κυψέλας ἐντὸς τῶν ὁποίων ἐνεθρονίσθησαν κηφῆνες, ἀπολαμβάνοντες ἐν εὐημερίᾳ πολλῇ τὸ ἐναποταμιευόμενον μέλι τοῦ πτωχοῦ ῥωμιοῦ.

Ἐως ἐδῶ ἦτο τὸ ἐπιστημονικὸν μέρος τοῦ λόγου του, δι' οὗ ἐζήτησε νὰ πείσῃ τὸ Δικαστήριον περὶ τῆς ἀθωότητος τοῦ Βελέντζα. Ἄλλ' ἤδη ἀρχίζει ἡ ἐπίθεσις αὐτοῦ κατὰ τοῦ Εἰσαγγελεῖος ὡς δυσφημίσαντος τὸν Βελέντζαν καὶ μονοῦ συνοφαντήσαντος αὐτὸν, καὶ δὲν εἰξεύρω πῶς τὴν στιγμὴν αὐτὴν ἀνεμνήσθη τῆς ἐλληνικωτάτης παροιμίας: *Σκοῦζει ὁ κλέφτης νὰ φύγῃ ὁ ροικοῦρης*.

— Εἰς τὰς στενάς, λέγει, καρδίας καὶ τὰς στενάς κεφαλὰς δὲν χωρεῖ ἡ μεγάλη ἰδέα. Ἀπὸ τοῦ προοιμίου δὲ τούτου ὁρμώμενος ἀνοίγεται εἰς τὴν εὐρείαν θάλασσαν τῆς βιογραφίας τοῦ πελάτου του.

— Εἰς τὸ 56, λέγει, ἐπὶ δεκαετείαν ὑπηρετήσας ἔφορος, ἐξῆλθε τῆς ὑπηρεσίας ἐκείνης ἄσπιλος! Μικρὸν δὲ καὶ κατ' ὀλίγον φθάνει εἰς τὸ προκειμένον.

— Τὸ ἔλλειμμα, λέγει, εἰς τὰ 76 ἦτο ἀσήμαντον ἀλλὰ τότε ἐξερράγη ὁ ῥωσσοτουρκικὸς πόλεμος, τὴν δὲ ἀδράνειαν τῆς **Οἰκουμενικῆς** ἀνεπλήρωσεν ἡ πρωτοβουλία τῶν ἰδιωτῶν. Ὁ Βελέντζας ἐσπευσε μετὰ τῶν πρώτων. Τὴν οἰκουμενικὴν, ἐξακολουθεῖ, λιθοβολήθεισαν, διεδέχθη ὁ Κουμουνοδούρος ἀναβάς ἐπὶ τοῦ λιθοστρώματος ἐκείνων.

Ἐἶτα ἀρχίζει τὴν ἱστορίαν τῆς ἐπαναστάσεως ἐν Θεσσαλίᾳ. Καὶ ἐδῶ διὰ πρώτων φωνῶν ἀκούεται τὸ ὄνομα τοῦ Κουμουνοδούρου.

— Δικαίως, λέγει, ὁ κ. Κομμουνδοῦρος κανχάται διὰ τὴν προσάρτησιν τῆς Θεσσαλίας εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀλλ' αὕτη ὀφείλεται εἰς τὴν Θεσσαλικὴν ἐπανάστασιν, ἧς πρῶτος ἦρως πανθομολογεῖται ὁ Θρασυβουλος Βελέντζας. — Ὅλαι του, προσθέτει, αἱ ἐπιχειρήσεις σκοπὸν εἶχον τὸ μεγαλεῖον τῆς πατρίδος.

Ἐδῶ ἀναγινώσκει συμβόλαια συνεταιρισμοῦ ἐπὶ πολλῶν χρηματικῶν ἐπιχειρήσεων, μεταξὺ τοῦ Βελέντζα καὶ πλείστων ἐκ τῶν ἐπισήμων θεωρουμένων πολιτῶν. Εἶτα ποιούμενος λόγον περὶ τῆς ἀνθηρᾶς χρηματικῆς καταστάσεως τοῦ Βελέντζα πρὸ τοῦ πολέμου ἐκείνου καὶ τοῦ ἐλλειμματος, ἀναγινώσκει διαθήκην τῆς μητρὸς τοῦ Βελέντζα ἐν ἣ ἐγκαθίστωσα κληρονόμον τῆς τὸν Βελέντζαν τῷ ἀφίει 5 τάλληρα μεξικανικά, 6 μεδζιπέδες, 4 ρεγκίνες, 7 κρεμίτσες, 1 τούμπια κλ. καὶ οὕτω ὁ Βελέντζας εἰς μίαν περιόδον τοῦ βίου του παρίσταται καὶ ὡς . . . *σαράφης*

— Ἡ Ἄμυνα, ἐξακολουθεῖ, ἦτι ἡ καλύβα ἐντὸς τῆς ὁποίας ἐκρύπτετο ὁ δημόσιος θησαυρός. Ἄν ὁ Βελέντζας εἶχε σκοπὸν νὰ ἰδιοποιηθῇ τὰ δημόσια, διατί ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα; Μήπως ὅμως ἐπρόφρασε νὰ δώσῃ λόγον τῆς διαχειρίσεώς του, ἀφοῦ κατεκρατήθη ἐναντίον τοῦ λογιστικοῦ νόμου;

Καταστρέφον τὸν λόγον του ὁ κ. Τυπάλδος ἀνέρχεται καὶ πάλιν εἰς τὴν ἀρχαίαν ἡμῶν ἱστορίαν καὶ λαμβάνων ἐκ τῆς πλειάδος τῶν ὀλίγων Ἑλλήνων οἵτινες ἐδόξασαν τὴν πατρίδα — τὸν **Μιλτιάδην** — τὸν καθίζει παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ Βελέντζα λέγων εἰς τοὺς ἐνόρκους:

— Καρατομίσατε αὐτὸν, ἀλλ' ἀπόδοτε εἰς ἡμᾶς τὸν Βελέντζαν!

(Ἐπεται τὸ τέλος)

Κόκ.

ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΙ ΣΤΙΓΜΑΙ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΤΑΦΗΣ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΡΑ ΙΑΚΩΒΑΤΟΥ

Ἄργοςτόλιον, τῆ 24 Δεκεμβρίου 1882.

Ἡ μικρὰ ἐπαρχία Πάλλης, ἡ γεννήσασα τὸν μέγαν Γιωργαντάρου, κατεδικάσθη ὑπὸ σκληρᾶς εἰμαρμένης, νὰ ἐνδυσθῇ τοῦ αἰωνίου πένθους τὸ φόρεμα. Τὴν 20 τρέχοντος περὶ τὰς 6 μ. μ. ὁ εἰς τὴν ἐνδεκάτην Βουλὴν ἐπικλήθεις Χιονοσκεπὲς πυρίπουν ὄρος, ἔμεινε χιονοσκεπὲς μόνον καὶ ὁ Γεώργιος Ἰακωβάτος ἔχασε τὴν τῆς ζωῆς θερμότητα· πολυῶδυνος νόσος καταλήξασα εἰς καρδιακὸν νόσημα, ἀπέσπασε τὴν πολυτίμον ἐκείνην ὑπαρξίν ἐκ τῆς ἀγκάλης τοῦ Πυλαδίου ἀδελφοῦ του ἱατροῦ, ἐστέρησε δὲ τὸν ἀτυχῆ τόπον τοῦ προασπιστοῦ τῶν δικαιωμάτων του, καὶ τοῦ μόνου φοβήτρου κατὰ τῆς ἐπιδρομῆς τῶν δημοκόπων καὶ δημαγωγῶν.

Ὁ τόπος ἐξεδίλωσε τὸ βαθὺ αὐτοῦ πένθος διὰ τῆς γελίας εἰς ἅ τιντας κατηφείας, καὶ κλείσεως ὄλων τῶν ἐμνοριχῶν καταστημάτων καὶ ἐργαστηρίων. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς τοῦ θανάτου του μέχρι τῆς ἐκφορᾶς οἱ ἄνθρωποι ὄλων μῶν τάξεων, καθ' ὁμάδας, συνωθούντο πρὸς τὴν οἰκίαν τοῦ τεγάλου ῥήτορος, ἡ δὲ θεὰ τοῦ πτώματος καὶ τοῦ σκλη-

ροτέρου τὰ δάκρυα ἀπέσπα· ὥστε ἐβλεπέ τις φίλους καὶ ἐχθροὺς ἀμφοτέρων τῶν φύλων νὰ ἀσπάζωνται τὸν νεκρὸν τοῦ Γιωργαντάρου ὡς λείψανον ἁγίου. Τοῦτο ὅμως δὲν φαίνεται παράδοξον, διότι ὁ ἀειμνητος εἶχε κατακτήσει τὰς συμπαθείας πάντων, διὰ τῆς ἀναγνωρίσεως τῆς μεγάλης αὐτοῦ ἀξίας, ἣν εἶχε τὴν ἐξαιρετικὴν ἰδιότητα νὰ καθίστᾳ γνωστὴν εἰς τοὺς ἀπλουστεροὺς.

Ὡς σὰς εἶναι γνωστὸν, ἀνεκαθεν ὁ Γιωργαντάρου ἐκκρύβθη κατὰ τοῦ Κλήρου, οὐχὶ ὅμως καὶ τῆς ἀληθοῦς θρησκείας, πολλάκις δὲ ἐρωτώμενος ἔλεγε ἐπὶ λέξει τὰδε: «Καὶ ἐγὼ εἶμαι ἱερεὺς χωρὶς ὅμως νὰ φέρω ῥάσσα, ὕφ' ἃ κρύπτεται ὁ δόλος καὶ ἡ ἀπάτη!» Τὴν προτεραίαν λοιπὸν τοῦ θανάτου του παρήγγειλε τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ ὅτι θέλει νὰ ταφῇ ὡς ἀρχαῖος ἐρημίτης, δηλ. χωρὶς παπᾶ καὶ διάκον, χωρὶς σάβανα, ἀλλὰ μὲ τὰ φορέματα τὰ ὁποία ἐφόρει ἐν τῇ Βουλῇ, ἀνευ φερέτρου, ἔαυτὸν μεταφέρουν εἰς τὸ μνήμα, καὶ μόνον ἐπὶ μιᾶς βελέντζας, νὰ τὸν περιτυλίξουν καὶ τὸν βίψουν εἰς τὸν τάφον, εἰς δὲ ἐκ τῶν φίλων νὰ φωνήσῃ τρίς τὸ *Χριστὸς ἀνέστη*.

Καὶ τοι ὁ τόπος δ' ὀλόκληρος ἐπεθύμει νὰ τῷ γίνῃ ἡ κηδεία μεγαλοπρεπῆς, διὰ μουσικῆς καὶ ἄλλων ἐπιδείξεων ἐπὶ τούτου παρασκευασθεῖσων, ἔαυτὰδελφός του ἱατρός, δὲν ἐνέδωκε κατ' ἐλάχιστον, ἀλλὰ πιστῶς ἠθέλησε νὰ ἐκπληρῶσῃ τὰς τελευταίας παραγγελίας τοῦ θανόντος.

Καθ' ὅλον τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τοῦ θανάτου φαίνεται ὅτι δὲν εἶχεν ὑπάγει ἐκ τῶν συγγενῶν οὐδεὶς, ἐν τῷ δωματίῳ ἔνθα ὁ νεκρὸς ἐκεῖτο, διότι ἐνῶ ὁ ἱατρός εὐρίσκτο βεβυθισμένος ἐν τῇ λύπῃ εἰς τὸ ἰδιαίτερον αὐτοῦ δωμάτιον μετὰ τῶν φίλων, καὶ τοῦ μονογενοῦς αὐτοῦ δεκαετοῦς κορασίου, ἐγείρεται ὡς ἐκ ληθάργου, ἐρωτᾷ ποία ὥρα εἶναι; Τῷ λέγουν ὅτι εἶναι 6 παρὰ τέταρτον, στρέφεται πρὸς τὸν γηραιὸν Νικολέτον καὶ τῷ λέγει: Λοιπὸν, ἀδελφέ, πηγαίνω νὰ ἐνταφιάσω τὸν ἀδελφόν μου, σὺ δὲ νὰ μένης ἐδῶ, διότι δυνατόν νὰ πάθῃ ἡ ὑγεία σου· ὁ γηραιὸς Νικόλαος, ὅστις ἐφαίνετο ἐκ τοῦ βάρους τῆς πολυετίας καὶ τῆς θλίψεως αὐτόχρομα ἀναίσθητος, σκιρτᾷ καὶ διαλύεται εἰς δάκρυα, μετ' ὀλίγον δὲ λέγει: ὁποία εὐχαρίστησις ἂν καὶ ἐγὼ συναπέθνησκον μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ· ὄχι. Γιατρὲ δὲν θά σὲ ἀκούσω, ἀλλὰ θά ὑπάγω νὰ ἀσπασθῶ τὸν Γεώργιον» ὁ ἱατρός ὅμως καὶ οἱ λοιποὶ ἐπέμειναν, ὁ δὲ Νικολέτος στραφεὶς πρὸς τὸ μικρὸν καὶ εὐφρὲς κοράσιον, λέγει ὅτι πῆ ἡ Κάτη, ἂν θέλῃ νὰ ὑπάγω, πηγαίνω. Τὸ ἀγαθὸν κοριτσάκι, τοῦ ὁποίου ὁ Νικολέτος ὑπῆρξε ἀνάδοχος, ἐκλυόμενος εἰς δάκρυα, λέγει ἀεγὼ Νουνὲ ἐπιθυμῶ νὰ μείνης, διότι ἂν ὑπάγῃς θὰ βλάψῃς τὴν ὑγείαν σου, ἂν μὲ ἀγαπᾷς νὰ μὴν ὑπάγῃς» ὁ ἀγαθὸς γέρον ὑπήκουσε, καὶ ἐκάθησε μετὰ τοῦ κ. Ἀδαμαντίου Δελλαπόρτα, συνομήλικός του ἐπὶ ἐνὸς καναπέ, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἠγέρθη καὶ μετὰ δακρύων παρεκάλει τὴν Κάτη νὰ τῷ ἐπιτρέψῃ νὰ ἀσπασθῇ τὸν ἀδελφόν του, διαβεβαιῶν αὐτὴν ὅτι δὲν παθαίνει ἡ ὑγεία του, ἐπὶ τελους δὲ ἀφοῦ καὶ ἡ κυρία τοῦ ἱατροῦ τῇ εἶπεν, ἐνέδωκεν ἡ Κάτη καὶ ὁ γηραιὸς συρόμενος καὶ παρὰ δύο ὑποστηριζόμενος συνεπορεύθη μετὰ τῶν λοιπῶν καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τοῦ προσώπου καὶ τῶν ποδῶν τὸν τελευταῖον ἀσπασμόν. Μετὰ τοῦτο ἕξ φίλοι περιτύλιξαν τὸν Γιωργαντάρου ἐντὸς τῆς βελέντζας, καὶ ἐν βαθυτάτῃ σκοτίᾳ ἀκολουθοῦμενοι παρὰ πλήθους ἀνθρώπων μετέφερον τὸν νεκρὸν ἐκ τῆς ὀπισθεν θύρας τῆς ἰδιορρυθμοῦ καὶ μεγαλοπρεποῦς τῶν οἰκίας εἰς τὸ προαύλιον τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Χαράλαμπος, εἰς ἀπόστασιν δὲ 20 βημάτων ἀπὸ τοῦ τάφου, ἦσαν παρατεταγμένοι εἰς δύο γραμμάς φίλοι μὲ δάδας ἀνημμένους

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

ἄμα δὲ ὁ νεκρὸς κατεβιδάσθη εἰς τὸν τάφον, εἰς τῶν φίλων του ἐφώνησε τρεῖς «Χριστὸς ἀνέστη», ὁ δὲ ἰατρὸς δράξας δράκα χόος ἔρριψεν ἐπὶ τοῦ νεκροῦ.

Ὁ ἰατρὸς εἶπε σὺν τοῖς ἄλλοις τὴν τελευταίαν αὐτοῦ παραγγελίαν· τῷ εἶπε νὰ δώσῃ εἰς τύπωςιν ἅπαντα τὰ ἔργα του, τὰ ὅποια εἶναι εἰς χειρόγραφα πλῆθος, ἔχει δὲ συγγράφει φιλοσοφικά, φιλολογικὰ καὶ ἱστορικὰ ἔργα.

Ἄγγελος

Ἐν Ληξουρίῳ, 22 Δεβρίου 82.

Ὁ Γεώργιος Ἰακωβάτος, οὗ τὰς κολοσσαίας διαστάσεις ἐθαυμάσατε ἐν τῇ Βουλῇ, ἤρξατο πρὸ μηνῶν νὰ καταπίπτῃ. Οἱ περὶ αὐτὸν παρετήρουν ἀπὸ τῆς ἐκλογικῆς ἀποτυχίας τῶν δύο ἀδελφῶν του, καὶ ἰδίᾳ μετὰ τὴν ὁμόφωνον παραδοχὴν τῆς παραιτήσεως αὐτοῦ ἐκ μέρους τῆς Βουλῆς, ἀλλοίωσιν ἐπαισητὴν ἐν τῷ βωμαλέῳ ἐκείνῳ ὄργανισμῷ.

Αἰτίας πρὸ μηνῶν ἐγένετο γνωστὸν ὅτι ὁ Γεώργιος πάσχει ἐκ χρονίου καρδιακοῦ νοσήματος ὅπερ ἀπέληξεν εἰς ὕδρωπα. Ἡ καταστροφὴ δὲν ἐβράδυνε νὰ ἐπέλθῃ.

Τῇ 20ῃ τρέοντος, ἡμέρα Δευτέρᾳ, προσεκάλεσε παρὰ τῆς κλινῆς τοὺς ἀδελφοὺς οἵτινες τὸν ἠρώτησαν ἂν θέλῃ τι:

— « Οὔτε φαγητόν, οὔτε νερόν, οὔτε βιβλία, — εἶπεν.

« Ἐπειδὴ ὀλίγοι ὥραι μοὶ ὑπολείπονται, σὰς προσεκάλεσα ἵνα σὰς προσφέρω τὸν τελευταῖον ἀσπασμὸν καὶ σὰς παρακαλέσω νὰ ἐκπληρώσῃτε τὴν τελευταίαν μου ἐπιθυμίαν.

« Γνωρίζετε τί φρονῶ περὶ ἱερέων ἀφ' οὗτου παρεδέχθησαν τὴν ἄνευ ὄρων ἐκκλησιαστικὴν ἀφομοίωσιν τῆς πρώην Ἰονίου Πολιτείας πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν. Ἐκτοτε διεκόψαμεν πᾶσαν μετ' αὐτῶν σχέσιν. Δὲν κρίνω δὲ ὀρθὸν νὰ μεταβάλλω γνώμην κατὰ τὴν ἐπίσημον ταύτην στιγμήν. Ἄπ' ἐναντίας φρονῶ ὅτι κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην τὸ μάθημα καθίσταται διδακτικώτερον. Διὰ τοῦτο δὲν ἐπιθυμῶ ν' ἀναμιχθῇ τὸ παράπαν ἱερεὺς εἰς τὰ τῆς κηδείας μου. Θέλω νὰ κηδευθῶ ὡς οἱ ἀρχαῖοι χριστιανοί. Νὰ μὲ ἐνδύσῃτε εὐπρεπῶς, νὰ θέσῃτε σταυρὸν ἐπὶ τοῦ στήθους μου, ἀντὶ δὲ φορέϊον νὰ μὲ τυλίξῃτε εἰς σινδόνα, καὶ οὕτω πως νὰ μεταφέρῃτε τὸ πτώμα ὅπως ἐνταφιασθῇ ἐντὸς τῆς αὐλῆς τῆς οἰκίας μας, εἰς τὸ μέρος τὸ ὅποιον ἄλλοτε σὰς ὑπέδειξα. Ἀντὶ δὲ νεκρωσίου ἀκολουθίας νὰ ψαλῆ παρ' ὑμῶν τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη».

Εἶτα ἀπήγγειλε τὸ «Φῶς ἰλαρὸν ἀγίας δόξης κτλ.» καὶ τὸ «χριστιανοὶ τὰ τέλη τῆς ζωῆς ἡμῶν», καὶ περὶ ὧραν ἑνν μ. μ. παρέδωκε τὸ πνεῦμα.

Οἱ ἀδελφοὶ, ἰδίᾳ δὲ ὁ προσβύτερος Νικόλαος, ἦσαν ἀπαρηγόρητοι.

Τὴν ἐπιούσαν Τρίτην περὶ ὧραν 6 μ. μ. ἐκηδεύετο ὁ νεκρὸς, πλείστον λαμπραδηφόρων παρακολουθούτων, συμφῶνως πρὸς τὰς τελευταίας διατάξεις τοῦ ἀποθανόντος. Ἐνταφιασθῆ ὅμως ἐν τῷ τάφῳ τῶν γονέων του ἐντὸς τοῦ προαυλίου τοῦ παρὰ τὴν οἰκίαν του οἰκογενειακοῦ παρεκκλησίου. Ἴνα δὲ μὴ φανῶσιν οἱ ἀδελφοὶ του ἀθετοῦντες τὴν τελευταίαν αὐτοῦ θέλησιν — ὅσω καὶ ἂν ἔκρινον αὐτὴν ἰδιότροπον — ἔθεντο εἰς τὸ στόμα τῆς μικρᾶς κόρης τοῦ ἰατροῦ Χαραλάμπους τὴν παράκλησιν ὅπως ἐνταφιασθῇ ἐντὸς τοῦ οἰκογενειακοῦ τάφου. Ἡ παράκλησις ἐγένετο, ὡς εἶκος, δεκάτη.

Ἐν ᾧ κατεβιδάζετο τὸ πτώμα εἰς τὸν τάφον τὸ πλῆθος ἐψαλλε τὸ «Χριστὸς ἀνέστη».

Παρῶν.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΑΥΡΙΟΝ ΠΩΛΕΙΤΑΙ

ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΜΗ ΧΑΝΕΣΑΙ

Εἰς τὸ γραφεῖόν μας καὶ τὰ βιβλιοπωλεῖα

Μετὰ τῆς ἀθώσεως τοῦ Βελέντζα τί ἄλλο ἤρμοζεν εἰς τὸν εὐρύστερον Τρικούπην ἢ ἐν παράσημον... **Ὀσμανεῖς**, ὅπως ἐπιστεγασθῇ ἡ κατὰ τῆς κυβερνήσεως Κουμουνοῦρου πρῶην ἀντιπολίτευσις, κατηγορουμένης ὡς ἀνεχθείσης τὴν φιλίαν τοῦ Βελέντζα καὶ τὴν φιλίαν τῆς συμμάχου Τουρκίας. Βεβαίως πρὸς τὸ Ὀσμανιῆ ὁ αὐστηρὸς πρωθυπουργὸς δὲν θὰ φερθῇ ἐλπίζομεν ὅσον αὐθαδῶς, ὅπως ἐφέρθη πρὸς τὸν ἑλληνικὸν Μεγαλόσταυρον· τὸν τουρκικὸν Μεγαλόσταυρον βεβαίως θὰ τὸν δεχθῇ μετ' ἐλαφρᾶς καρδίας, διότι θὰ συναισθάνηται ὅτι αὐτὸν θὰ τὸν φέρῃ ἐπαξίως.

Τὸ βωμαϊκὸν ὑπερίσχυεν ὁ ἀμερικανισμὸς τοῦ κ. Φιλῆμονος ἐστάλη... εἰς τὸν κύριόν του. Τὸ Σάββατον τὸ ἐσπέρας καὶ ἄλλοι τὴν Κυριακὴν πρῶτῷ ἄθροισι συμπολιτευόμενοι βουλευταὶ ἐπέβαινον τῶν ἀτμοπλοίων τῶν διαφόρων ἐταιριῶν ἀπερχόμενοι εἰς τὰς πατρίδας καὶ τὰς οἰκογενεῖας των καὶ τινάσσοντες τὸ μπαλτό των ἀπὸ τῆς τρικουπικῆς πίεσεως. Ὁ κ. πρόεδρος ἀπὸ τοῦ ἐξώστου τοὺς ἀπεχαιρέτα μετὰ τὸ μανδῆλιον, μαδῶν εἰς χεῖρας τὸ ἄνθος δι' ἕνα ἕκαστον τῶν φευγόντων: Μὴ με λησμονεῖ τὴν 10ην Ἰανουαρίου.

Ἄνηλεῶς διέψευσε τοὺς καλοκαιρίσιους στίχους τῶν Χριστογενῶν ἐν τῷ προλαβόντι *Μὴ Χάρεσαι* ὁ παγερὸς χειμὼν μετὰ τὸν ὅποιον ἐξημέρωσαν τὰ φετινὰ Χριστούγεννα. Δὲν γνωρίζομεν τὸ κατὰ πόσον ἴσχυσε νὰ μαράνη τὸ ἐντὸς τῶν οἰκῶν Χριστουγενειάτικο ἔαρ ὁ χειμὼν, ἀλλ' ἔξω τὸ αἰφνῆδιον ψύχος καὶ ἡ βροχὴ καὶ ὁ βορβορὸς εἶχον διαχύσει ἐρημικὴν ὄψιν εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ τοὺς περιπάτους, τὴν ὅποιαν δὲν ἴσχυον νὰ ἐξαλείψωσιν αἱ ἀμαξαὶ τοῦ ἐορτάζοντος λαοῦ, ἀφ' ὧν συχνὰ διεχύνοντο αἱ μελωδικαὶ συμφωνίαι κιθάρας, μπουζουκίου καὶ φουσαρμῦνας.

Τὴν Κυριακὴν ὅμως ἡ κίνησις ὑπῆρξε ζωηροτέρα, μετὰ τὴν ἐπίτασιν τοῦ ψύχους, καὶ τὴν ἐλαφρὰν ἀπόπειραν χιονίσματος ματαιωθεῖσαν μετὰ λεπτάς καὶ ἡραίας τινας νιφάδας. Αἱ ὁδοὶ ἦσαν πλούσιαι εἰς περιπατητρίας καὶ περιπατητάς, καὶ τὰ νέα κοινωνικὰ στρώματα τῶν ἀπεργούντων ἐργατῶν τὸ εἶχον στρώσει εἰς θορβῶδεις ἀπολαύσεις γλεντιοῦ καὶ τραγοῦδιου τοῦ ἐθελήθαι ἐν σώματι ἐπανερχομένους ἐκ τῆς εὐθυίας των παρὰ τὰς στήλας. Οὐδέποτε εἶχομεν ἴσα μακροτέρην βεβαίαν φιλικὴν ἀμείψασθαι ἐκείνην τῆς παραλήθησις Κυριακῆς.

Εἰς οὐδεμίαν τῶν ἐορτῶν Χριστουγεννίων ἐσφαγήσαν τοσοῦτοι γάλοι, ὡς ἐν τῇ φετινῇ. Προσεφέρθησαν νὰ ἀνα-

ΛΕΥΚΟΒΑΡΔΕΙΟΝ
ΛΕΥΚΟΒΑΡΔΕΙΟΝ
ΧΙΡΤΑΠ Π. ΚΙΤΟΛΛΥΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΝ ΕΜΠΟΡΙΟΝ

πληρώσωσι τὰ πρόβατα, τὰ ὅποια κατέστησε σπάνια τὸ φύγος. Καὶ δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν ὅτι ὅσαι κεφαλαὶ Ἀθηναίων, τόσοι γάλοι ἐκατατομήθησαν.

Ἐργάζεται καὶ ὁ Μητροπολίτης φιλοτίμως διὰ νὰ κατασταλῇ ἡ εὐλογία, ἐκτος τῆς ἐταιρίας τῆς ὑγιεινῆς. Ἐδῶ ἡ δαμαλίς, καὶ ἐκεῖ ἡ λιτανεία. Δύο τοιαῦται θεσάθησαν περὶ τὸ ἐσπέρας διασχίζουσαι τὰς συνοικίας τῆς Ἁγίας Τριάδος καὶ τοῦ Ψυρῆ, ἐν ὅλῃ τῇ ἐπιστημότητι μὲ εἰκόνας καὶ ἐξαπτέρυγα, καὶ ψαλμωδίας παππάδων, καὶ τὸ Κύριε ἐλέησον τοῦ σμήνου τῶν ἀκολουθούντων λούστρων. Τί κριμα νὰ μὴ ἔχομεν καμμίαν θαυματουργὸν εἰκόνα ἐδῶ πλησίον νὰ τὴν φερώμεν νὰ τὴν στήσωμεν, εἰς τὴν Πλατείαν τοῦ Συντάγματος, νὰ συναθροίσωμεν ὅλους τοὺς εὐλογιῶντας διὰ νὰ τὴν ἀσπασθοῦν, καὶ μετ' αὐτοῦ νὰ θέτομεν καὶ ἡμεῖς τὰ χεῖλή μας ἐπὶ τοῦ τύπου τῶν χειλέων των, κτλ. ἀπαράλλακτα δηλ. ὅπως συνέβησαν πρὸ δύο ἐτῶν, νομίζω, ἐν Ἀγρινίῳ.

Αἱ ἡμέραι αὐταὶ δὲν εἶναι τὸ κάλλος τοῦ ἐνιαυτοῦ; Δὲν εἶναι ἡ ἀττικωτέρα δύσις του; Δὲν εἶναι ἡ ζωὴ τῆς ζωῆς; Εἰς αὐτὰς δὲν ἀποκρυσταλλοῦται ἡ εὐδαιμονία; Ὁ μικρὸς κόσμος, ὁ μεσαῖος κόσμος δὲν νομίζει ὅτι ὅλον τὸν χρόνον θνήσκει διὰ νὰ ζῆσῃ τὰς ἡμέρας αὐτάς;

Ἐσκέφθητε ὅμως καὶ τὸν κόσμον τῶν νοσοκομείων; Δι' αὐτοῦ καὶ ἡ πρώτη τοῦ ἔτους ἀνατέλλει φαιά καὶ στακτόχρους καὶ ἀπελπιστικὴ καὶ μονότονος μὲ τὸ αἰώνιον κομματί βραστοῦ καὶ τὸν αἰωνιώτερον ζωμόν; Καὶ ἀσίνουμεν τοὺς ἀσθενούντας βαρέως τοῦ πάσχοντος; ἄλλ' οἱ ἐν ἀναρρώσει; Δὲν θέλουσι καὶ αὐτοὶ μίαν ἀκτίνα πολυτελείας, ἕνα κομματί βασιλόπητα, λίγο κρασί, λίγο γέλοιο;

Ἀκόμα χθὲς ἀνεγινώσκουμεν ὅτι εἰς ἐν τῶν Νοσοκομείων Λονδίνου τὴν ἡμέραν τῶν Χριστουγέννων (ἰδικὴ μας Πρωτοχρονιά) διωργάνισαν τί νομίζετε; Χορὸν καὶ κορτσέρτο δι' ὅλης τῆς ἡμέρας; εἰς τὸν χορὸν ἔλαβον μέρος οἱ φοιτηταὶ καὶ οἱ καθηγηταὶ τῆς ἰατρικῆς σχολῆς, οἱ δ' ἀτυχεῖς ἐν ἀναρρώσει ἠψφραίνοντο καὶ ἐκέρδισαν βεβαίως χρόνον τελείας ἀποκαταστάσεως τῆς υγείας των ἐκ τῆς αὐτῆς ψυχικῆς θεραπείας. Εἰς ὅλα δὲ τὰ ἄλλα Νοσοκομεία διενεμήθησαν ὑπ' ἐταιριῶν ἐκτάκτως ῥοστιμπίφ — κρασί — καὶ μπουρντίγκα.

Δὲν εἶναι δυνατόν καὶ ἐδῶ αἱ Ἀθηναὶ νὰ παραμυθίσωσι τοὺς ἐν ἀναρρώσει τῶν δύο Νοσοκομείων μας, τοῦ Πολιτικοῦ καὶ τοῦ Στρατιωτικοῦ;

Δὲν χρειάζονται, νομίζομεν, πολλὰ.

Ἐρωτᾶται ἡ τριάς τῶν κυρίων Ἀρμοδίων καὶ Ἀριστογαιτόνων, Νομάρχης, Ἀστυνομὸς καὶ Δήμαρχος: τί ἐγένεον ἡ περιφημοὺς ὑπόνομος Βάθεια, ἡ καθολικὴ αὐτῆ τῶν Ἀθηνῶν κοπροδόχος; Ἐτελείωσε; Θὰ τελειώσῃ; Ἡμεῖς ὅτι γνωρίζομεν εἶναι ὅτι παρὰ τὴν κατασκευαζομένην σκεπαστὴν ὑπόνομον σχηματίζεται ἄλλη ὑπαιθρία, ἣτις δέχεται εἰς τὰς ἀγάλας τῆς ὕλης τὰς ἀκαθαρσίας καὶ τὰ πτώματα ἐκ τοῦ φυτικού, φαγητικού καὶ ζωϊκοῦ κόσμου; Γνωρίζομεν καὶ ἄλλο: Ὑπάρχει ἐργολάβος εἰς τὴν ἀνεπέθη ἡ κατασκευὴ τῆς ὑπόνομου; ὁ ἐργολάβος αὐτὸς ἤργησε τὰς ἐργασίας του ἀπὸ τοῦ Αὐγούστου καὶ μέχρι σήμερον ζῆτει τὸν πληρώσονται, χωρὶς νὰ μπορῇ νὰ τὸν εὕρῃ! Ὁ παρέχων τὰς πληροφορίας αὐτὰς μᾶς παρατηρεῖ: Τὸ ἐξωτερικὸν ζήτημα

ἐλύθη, ἀφοῦ παρεχωρήθη καὶ τὸ Σιδηροπαλοῦκι ἀκόμα δὲν εὐρίσκεται κανέν σιδηροπαλοῦκι διὰ νὰ λυθῇ καὶ τὸ Ὑπονομικόν;

Γνωρίζετε καὶ τὸ ζήτημα τῆς Μητροπόλεως. Ἐπρόκειτο νὰ εὐρυνθῇ, νὰ καλλωπισθῇ, νὰ στρεγγυλαίνῃ, νὰ ὠραϊσθῇ, διὰ νὰ ἐορτάζωνται ἐν ἀνέσει τὰ Πανπασχάλια καὶ νὰ παρελαύνουν ὅλα τὰ σώματα καὶ ὅλα τὰ βπλα καὶ ὅλα τὰ καλιμαύχια καὶ ὅλοι οἱ Ἐπιτάφιοι καὶ ὅλη ἡ Ἀνατολή, ἡ Δύσις, οἱ ὁμογενεῖς καὶ οἱ περιηγηταί.

Τί δὲ ἐγένετο ἀπὸ ὅλα αὐτὰ τὰ ἐπρόκειτο; Ἐρρίφθησαν μερικαὶ ἐτοιμόδρομοι οἰκίαι, χωρὶς ἀκόμη ν' ἀποζημιωθῶσιν οἱ ἰδιοκτῆται ὑπὸ τοῦ Δήμου, ἐνῶ ἀπεζημιώθησαν ὑπὸ τῶν παροδίων.

Ἐλπισμονήσαμεν ὅμως! Ἐλήφθη ἐν μέτρον καθαριότητος. Ἐνα μεγάλο πηγάδι ἀκριβῶς ἀπέναντι τῆς πύλης τοῦ ναοῦ ἐγένετο ὡς ἐν τῶν περιφήμων ἀμερικανικῶν σπηλαίων οὗ ὁ ἀρχαιολόγος Καββαδίας δύναται νὰ κάμῃ καὶ τὴν περιγραφήν.

Τὸ πηγάδι αὐτὸ ἐπὶ ταῖς ἐρχομέναις ἐορταῖς ἐγένετο ποδάρια, πατσάδες, σαποκοιλιαῖς, ἔντερα καὶ ὅ,τι ἄλλο φαντασία ξεκοιλιαστοῦ Ἀρεταίου ἡδύνατο νὰ περιλάβῃ. Ὁ δὲ διευθυντὴς τῆς ἀστυνομίας;

Διατάσσει τοὺς ἰδιοκτῆτας νὰ παστρέψουν τὴν πλατείαν, διότι θὰ ἔλθῃ ὁ βασιλεὺς.

Φωνὴ δὲ τοῦ Πατσαντζῆ τοῦ ἐν λόγῳ Πηγαδίου ἠκούσθη λέγουσα:

— Ἐνοια σου, κύρ ἀστυνόμη, καὶ θὰ σοῦ τὴν παστρέψω ἐγὼ μὴ χαρά.

Εἶναι πλέον ἀγνώριστον τὸ πρὸς τὴν Πλατείαν Συντάγματος ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Σεπτεμβρίου προσεγγίσαν καὶ μεταξὺ τῶν Ἐμπορικῶν Γαβαλᾶ καὶ Κοκοροπούλου ἐγκατασταθὲν **Χαρτοπωλεῖον Πάλλη καὶ Κοδξ.δ.**

Ἀγνώριστον, ἀφ' ἧς μετεσκευάσε τὴν χαρωπὴν αἰθυσάν του εἰς **Ἐκθεσὶν Μποναμαδάων**, ἐκ τῶν ὠραιότερων, χρησιμωτέρων, ποικιλωτέρων, πολυτελεστέρων.

Οὐδέποτε αἱ Ἀθηναὶ εἶδον τοιαύτην συλλογὴν **Μελανοδοχείων πολυτελείας**, ἐκ χαλκοῦ ἐπιχρυσωμένου, ἐκ λευκοῦ μετάλλου σχεδιογράφου, ἐξ ἐβένου, ἐκ ξύλου ἐλαίας, πάντα βαρέα, στερεὰ, ἀληθεῖς κόσμοι γραφείων.

Πρὸς τῇ συλλογῇ αὐτῇ παρεμβάλλεται ὡς πολυχρῶμον στεφάνωμα **Μεγάλῃ συλλογῇ Λευκωμάτων**. Βελουδοκόσμητα, μαροκινόβλητα, χρυσοσπάρτα, μετὰ μουσικῆς, ἀνεμουσικῆς, θαῦμα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς, ὠραϊόταται εἰκονοθηκαὶ διὰ τὰ λατρευτὰ εἰδῶλα τῶν προσφιλῶν σας.

Καὶ ἐρχεται ἡ ἀνεξάντλητος σειρά τῶν **πορτομονέδων**, καὶ ἐπονταὶ πολυτελεῖς **γραφίδες** καὶ ἀναμιγνύονται **κουτιά ζωγραφικῆς** καὶ προβάλλουν ἐργαλεῖα τεκτονικῆς διὰ παιδιὰ καὶ χύνονται ἐκεῖ μέσα **λίλαι** λάμψεις δώρων ἀγαπητῶν καὶ πρὸ πάντων στερεῶν.

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΟΥΡΗ ΠΟΙΗΜΑΤΑ

Πωλοῦνται ἐν τῷ γραφείῳ μας καὶ εἰς τὸ βιβλιοπωλεῖον Ἀρτωϊάδου ὁδὸς Ἐρμού.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΝ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΝ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΣΕΙΟΝ

ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚ

ΑΛΣΥΝΙΦΥΟΙΟΣ

ΕΚ ΒΕΡΟΛΙΝΟΥ

Τῆ 8/20 Δεκεμβρίου.

Αἱ πλημμύραι τοῦ Ῥήνου εἶχον ἐπισκιάσει πρό τινῶν ἐδομάδων πᾶν ἄλλο θέμα ὀμιλίας. Αἱ ἐξ αὐτῶν καταστροφῶν συνεκίνησαν πᾶσαν τὴν Γερμανίαν. Αἱ ἐφημερίδες ἐπληροῦντο σπαρακτικῶν περιγραφῶν καὶ ἤνοιγον ἐν τοῖς γραφείοις αὐτῶν καταλόγους συνεισφορῶν ὑπὲρ τῶν θυμάτων. Καὶ τὸ ἄνθος τῆς γερμανικῆς κοινωνίας ἔσπευδε νὰ πρωτοστατήσῃ εἰς τὰς συνδρομὰς, τῆς γερμανικῆς Κυβερνήσεως πρώτης δούσης τὸ παράδειγμα διὰ τῆς ἀποστολῆς πεντακοσίων χιλιάδων μαρκῶν. Εἰς τὰς διαφόρους πόλεις ὀργανοῦντο εὐεργετικαὶ ἀγοραὶ, συναυλῖαι, ἔρανοι κοινοὶ, παραστάσεις ἔκτακτοι, ἐπιτροπαὶ πρὸς συλλογὴν χρημάτων ὑπὲρ τῶν ἀτυχῶν θυμάτων.

Ἄλλ' ἐνῶ ταῦτα ἡ λογὰς μερὶς τοῦ γερμανικοῦ ἔθνους ἐνήργει, ὁ λαὸς ἔμεινε δυστυχῶς ἀνάληγτος καὶ δὲν εἶδομεν τὰ ὠραῖα ἐκεῖνα δείγματα τῆς λαϊκῆς ἐλευθεριότητος, ἅτινα ἐν Γαλλίᾳ, φερ' εἰπεῖν, ἐν ὁμοίαις περιστάσεσιν ἀπαντῶμεν. Δὲν δύναται τις βεβαίως ν' ἀποδώσῃ τοὺς λόγους τῆς τοιαύτης ἀποχῆς εἰς πτωχείαν τοῦ λαοῦ, ὡς ὁ ἐκ Βερολίνου ἀνταποκριτὴς τοῦ παρισίου «Figaro» ἰσχυρίσθη, ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τὸν χαρακτῆρα τοῦ γερμανικοῦ λαοῦ, μὴ λύοντες τὸσφ εὐκόλως τὸ βαλάντιον, ἀνευ ἐλπίδος ὠφελείας ἀτομικῆς ἐκ τῆς τοιαύτης ἐλευθεριότητος.

Τοῦτο καλῶς γνωρίζουσιν οἱ διέποντες τὰ τῆς Γερμανίας καὶ διὰ τοῦτο, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, φροντίζουσι νὰ παρουσιάζωσιν εἰς τὸ βάθος πάσης τοιαύτης συνεισφορᾶς τὸ perspective

ὠφελείας τινος. Οὕτως ἵνα συλλέξωσι συνδρομὰς, ὅπως μᾶλλον πανδῆμως ἐορτάσωσι τὴν εἰκοσιπενταετηρίδα τῶν γάμων τοῦ διαδόχου τοῦ γερμανικοῦ στέμματος, συνέστησαν καὶ λαχεῖον ἐκκυβευθησόμενον τὴν ἡμέραν ἐκείνην (13/25 Ἰανουαρίου) καὶ ὁ Γερμανὸς διὰ τῆς ἀγορᾶς λαχοῦ προσφέρει τρεῖς μάρκας ὑπὲρ τῆς λαμπρότητος τῆς ἐορτῆς, ἐλπίζων νὰ ἐορτάσῃ καὶ αὐτὸς ταυτοχρόνως τὴν εἴσοδον παχέος τινος ποσοῦ μαρκῶν εἰς τὸ θυλάκιόν του.

Ἡ μέθοδος δὲν ἔλλειψε νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ νῦν. Οὕτω δὲ διετάχθη μᾶλλον δύναται τις εἰπεῖν ἢ διοργανώθη, ἐν Βερολίνῳ, ἐπὶ δύο νύκτας, τοῦ τελευταίου Σαββάτου καὶ τῆς Κυριακῆς, ἐν πάσαις ταῖς συναναστροφαῖς καὶ πάσαις ταῖς συναθροίσεσι χαρτοπαιξία, ἧς τὰ κέρδη προωρίσθησαν ὑπὲρ τῶν θυμάτων τῶν πλημμυρῶν τοῦ Ῥήνου! Ἐπαίξε λοιπὸν ὁ Γερμανὸς ἵνα συνεισφέρῃ ὑπὲρ τῶν καταστραφέντων συμπολιτῶν του, ἐλπίζων πάντοτε ὅτι πιθανώτατα θὰ κερδίσῃ καὶ οὕτω δὲν θὰ συνεισφέρῃ τίποτε ἐκ τοῦ ἰδίου βαλαντίου, ἢ μόνον τὸ κερδῆθην χρῆμα τῶν ἄλλων! Ἐχρμεν λοιπὸν ἐκτὸς τῶν εὐεργετικῶν παραστάσεων, τῶν εὐεργετικῶν ἀγορῶν καὶ τὸσων ἄλλων εὐεργετικῶν... καὶ εὐεργετικῆς χαρτοπαιξίας.

Ἄγνωσθὸν ποῦ πρέπει ν' ἀποδώσῃ τις τὴν ἀποξήρανσιν, οὕτως εἰπεῖν, ταύτην τῶν γενναίων αἰσθημάτων παρὰ τῷ γερμανικῷ λαῷ, ἢν ἀπὸ τοῦ βαλαντίου βλέπομεν διτχοῦσαν μὲ χρι τῶν πράξεων, ἐκτὸς ὀλίγων ἐξαιρέσεων. Τὸ ἐξῆς γεγονός ἐπ' ἐσχάτων ἐν τῷ Ῥήνῳ μαρτυρεῖ τὸν ἰσχυρισμὸν μου, περιέχον καὶ τὴν ἐξαιρέσιν, ἐκεῖ ὅπου ἴσως οὐδεὶς ἀνέμενε νὰ τὴν εὕρῃ, καὶ τὸν κανόνα τῆς ἀναληγσίας, ἐκεῖ ὅπου ἤλιπιζε νὰ ἴδῃ τὴν ἐξαιρέσιν.

Παρὰ τὸ Mainz, ἡ πλημμύρα εἶχε κατακλύσει τὴν κελύβην πτωχῆς χήρας εὐρισκομένης ἐν αὐτῇ μετὰ τῶν δύο μικρῶν τέκνων της. Δύο σφριγῶντες νέοι ἄνδρες ἐπὶ παρακειμένης ὑψηλῆς γεφύρας ἰστάμενοι ἔθεῶντο ἀπὸ τοῦ ἀσφαλοῦς

28

ΕΠΗΦΥΛΛΙΣ ΜΗ ΧΑΝΕΣΑΙ

28

ΟΙ ΕΜΠΟΡΟΙ ΤΩΝ ΕΘΝΩΝ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

(Συνέχεια ἴδε ἀριθ. 395)

Ὁ αὐτὸς Ἰωάννης Βενδίκης εἶναι ὁ ἀνὴρ, ὃν εὐρίσκομεν τὴν πρώτην ταύτην μετὰ τοῦ Μηνᾶ ἀποθιθασθέντα εἰς Πάτμον καὶ πρώτην φορὰν ἐξηγουόμενον διὰ μακρῶν περι τῶν αἰσθημάτων του. Διότι ἐφαίνετο περιερχόμενος εἰκῆ τὸν κόσμον καὶ μηδ' αὐτὸς εἰξεύρων τί ἐζήτει...

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

H BENETH.

Ἐν τούτοις, διαρκούσης ἐτι τῆς ἐκπλήξεως τοῦ ἐκ τοῦ βράχου θεαμένου τὴν σκηνὴν ἐκείνην Ἰωάννου Βενδίκης, ἡ μοναχὴ Ἀγάπη ἔδοκε τὸ διατάκιόν της πρὸς τὸν κοπιηλάτην, καὶ οὕτως τὸ ἔθεσεν ἐντὸς τῆς λέμβου. Κατόπιν δὲ αὐτοῦ ἐ-

πάτησεν ἐπὶ τῆς λέμβου ἡ Ἀγάπη καὶ ἐκάθισε παρὰ τὴν πρύμναν, ἐνῶ, ὁ Νεεμίας ἐσταυροκοπεῖτο καὶ τῆ ἤχητο κατευόδιον.

Ὁ ἐρέτης ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ ζυγοῦ καὶ ἀνέλαβε τὰς κώπας.

Ἡ μοναχὴ Ἀγάπη ἐφόρει μαύρην μανδύην καταβαίνουσαν μέχρι τῶν ὀφθαλμῶν καὶ ἔκυπτε τὸ πρόσωπον βαθέως πρὸς τὰ κάτω. Ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς θέσεως, ἔνθα εἶχε καθίσει, τὸ πρόσωπόν της ἦτο ὅλως ἀόρατον εἰς τοὺς δύο ξένους, ὡς ἐχούσης ἐστραμμένα τὰ νῶτα πρὸς αὐτούς. Κατὰ τὴν στροφὴν ὅμως τῆς λέμβου ὁ Μηνᾶς, οὐτινος εἶχε διεγερθῆ ἡ προσοχὴ ἐκ τῆς βραχείας πρὸς αὐτὸν ἀνακοινώσεως τοῦ συντρόφου του, προσέφθασε νὰ ἴδῃ στιγμαίως, σχεδὸν ἀστραπηδόν, τὴν κατατομὴν τοῦ προσώπου ἐκείνου. Καὶ μὴ δυναθεὶς νὰ κρατηθῆ ἔβαλε πεπνιγμένην κραυγὴν.

— Κυρία Αὐγ....

Ταύτην μόνον τὴν συλλαβὴν προσέλαβε νὰ ἀρθρώσῃ. Διότι ὁ Ἰωάννης Βενδίκης, ὅστις εἶχε σκεφθῆ ἄλλως, μὲ ἀκαριαίαν ταχύτητα τοῦ ἔφραξε τὸ στόμα μὲ τὴν χεῖρα καὶ τὸν ἐφίμωσε.

— Σιωπῆ, Μηνᾶ, τῷ εἶπε.

— Διατί;

— Σιωπῆ, σοὶ λέγω.

Ὁ Μηνᾶς δὲν ἐτόλμησε νὰ ἐπιμείνῃ.

Ἄδελφον ἀν ἡ κραυγὴ τοῦ Μηνᾶ ἤκουσθη ἐπὶ τῆς μοναχῆς, διότι τὴ ὕψος τοῦ βράχου ἦτο ἄρκετον καὶ ὁ ἀνεμὸς ἐφύσα ἀντίπνοος. Ἐστρεψε μὲν αὐτὴ στιγμαίως τὴν κεφαλὴν,

ΕΠΗΦΥΛΛΙΟΣ
ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ἀπαθῶς τὰ ἀτυχῆ θύματα παλαιόντα τὸν ἐσχατὸν ἀγῶνα κατὰ τῆς ὁρμῆς τοῦ βέουματος. Νεαρά κόρη, W. Megens καλουμένη, διέρχεται τὴν γέφυραν, βλέπει τὸ σπαρακτικὸν θέαμα, προσκαλεῖ τοὺς δύο φιλοθέαμονας εἰς βοήθειαν τῶν πνιγόμενων, προσπαθεῖ διὰ λόγων καὶ διὰ δακρύων νὰ τοὺς συγκινήσῃ καὶ εἰς τὴν μόνην ἀπάντησιν τῶν, τῆς ἀνυψώσεως τῶν εὐρέων ὤμων αὐτῶν, ῥίπτεται εἰς τὸ ὕδωρ καὶ μετὰ ἀγῶνα πολλὸν καὶ κίνδυνον μέγαν σώζει καὶ τὰς τρεῖς κινδυνεύουσας ὑπάρξεις, τῶν δύο ἐπὶ τῆς γεφύρας ἀνθρωπομόρφων κτηνῶν ἐξακολουθούντων τὴν ἀπόλαυσιν τοῦ θεάματος.

Ἄλλ' ὡς εἶπον, δὲν ἔχει οὔτω τὸ πρᾶγμα διὰ τὴν ἐκλεκτὴν κοινωνίαν τῆς Γερμανίας. Αὕτη συνεινήθη καὶ ἐπραξε πᾶν τὸ καθ' ἑαυτὴν, ὅπως ἔλθῃ ἀρωγὸς τῇ δυστυχίᾳ. Καὶ ὁ καλλιτεχνικός κόσμος δὲν ἠδύνατο νὰ φανῇ ὑστερόν. Συνεβέλλετο λοιπὸν καὶ αὐτὸς εἰς τὴν γενικὴν προθυμίαν καὶ εἰς τὰ εὐγενῆ τὸν αἰσθήματα ὀφειλομένην τὴν δοθεῖσαν κατὰ τὴν τελευταίαν Κυριακὴν (2/17 Δεκεμβρίου) Ἑωθινὴν Συναυλίαν (Matinée) ἐν τῷ Μελοδράματι (Opernhaus) τοῦ Βερολίνου.

Καὶ τὸ μὲν πρόγραμμα αὐτῆς ἦτο ὅ,τι ἐλευστικόν, ἀρχίζον ἀπὸ τοῦ πλήρους μυστηριώδους μελωδίας ἄσματος τῶν δασῶν (ἐκ τοῦ Προσκυρήματος τοῦ Ρόδου τοῦ Schumann), ψαλέντος ὑπὸ χοροῦ ἀνδρῶν, καὶ λήγον εἰς μίαν χαριστάτην κομικὴν σκηνὴν ἐπὶ τῶν αὐστριακῶν Ἄλπεων, ἡ ὑπόσχεσις ἴσως ἀπὸ τὸ τζάκι ἐπιγραφομένην, καὶ ὠραιότατα τυρολιὰ ἄσματα περιέχουσαν ἢ δὲ εὐκαιρία ἦτο ἀρίστη ὅπως ἀπολαύσῃ τις ἐξόχους Γερμανοὺς καλλιτέχνας καὶ θεσπεσίαν μουσικὴν.

Χωρὶς νὰ στερήσω τοῦ θαυμασμοῦ μου οὔτε τὸν ἀμίμητον βαθύφωνον κ. Fricke, οὔτε τὴν δεξιωτάτην κλειδοκουμβαλίστριαν, δεσποινίδα Gaidan, οὔτε τοὺς ἄλλους λαβόντας μέρος εἰς τὸν Ὄρθρον αὐτὸν καλλιτέχνας, θὰ κάμω λόγον μόνον διὰ τρεῖς καλλιτέχνιδας.

Ἀρχίζω ἀπὸ τὴν συμπαθεστάτην Lola Beeth τὴν πληρούσαν τὴν σκηνὴν καλλονῆς καὶ φωνῆς μαγευούσης. Εἶναι δημοφιλεστάτη ἰδίως παρὰ τῇ νεολαίᾳ διότι . . . εἶναι ὠραία.

Τῆς εἰσόδου τῆς προηγήθη ἀνὰ πᾶν τὸ θέατρον ἀπὸ τοῦ Ὀλύμπου μέχρι τῆς πλατείας Ψίθυρος ἐνθουσιώδης «Jetzt Kommt Lola» (τώρα ἔρχεται ἡ Λόλα), πάντες ἐμουρμούρησαν καὶ παρεσκευάσαντο ἐπὶ χειροκρότημα καὶ hoch, ὅπερ ἐνταῦθα ἀντικαθιστᾷ τὸ bravo. Τί τὰ θέλετε; Ὅταν ἔχη τις νεότητα καὶ καλλονὴ εἶναι ἀγαπητός! Καὶ διὰ τοῦτο τετράκις καὶ ἡ Lola ἐκλήθη εἰς τὴν σκηνὴν μετὰ τὸ τέλος τοῦ Ave Maria τοῦ Gounod, ὅπερ ἔψαλε συνοδευομένη ἀπὸ βιολίνου, ἄρπαν καὶ ἀρμόνιον. Ἐγὼ δὲ ὁμολογῶ ὅτι εἶχον ἀφεθῆ εἰς ἔκστασιν ἐκ τε τῆς μελωδίας καὶ ἐκ τῆς καλλονῆς τῆς. Καὶ ὅταν μετὰ τὴν τετάρτην ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἐξόδον τῆς ἐξηφανίσθη ἀπὸ τῶν ὀμμάτων μου, ἀνεπόλησα ὅτι ἐν Ἀθήναις, ἐκεῖ που κατὰ τὴν Πλάκαν, ὄρασε κόρη ἔχει καταπληκτικὴν ὁμοιότητα πρὸς τὴν Lola Beeth. Καὶ — ὦ τῆς ἐλεεινότητός μου! — ἐπόθησα τὰς Ἀθήνας! Θὰ ἤρχιζον δὲ ἴσως κομικὸν βρεμβασμὸν, ἀν μὴ ἡ εἰσόδος τῆς Πάττη τῶν Γερμανῶν, τῆς Παυλίνας Λούκα, δὲν μὴ ἀπετίνασσε καὶ τὸ ἐλάχιστον ἴχνος βέμβης ἢ νάρκης.

Ἡ Παυλίνα Λούκα εἶναι διὰ τοὺς Γερμανοὺς ἀντικείμενον λατρείας. Καὶ ὅμως πρὸ δεκατετραετίας, ἀπὸ τῆς αὐτῆς σκηνῆς ἀφ' ἧς ἀπήλαυσα ἐγὼ τὸ ἀργυρόφωνον, κρυστάλλινον κελάδηνά της, ἀπεχώρησε **συριχθεῖσα!** Διότι ὁ Γερμανὸς ὅστις ἐπλήρωνεν ἀδρῶς τὴν ἀπόδόν του, εἶχεν ἀπαίτησιν νὰ τὴν ἀκούῃ κατὰ τὰς συμπεφωνημένας ἐσπέρας. Ἄλλ' ἡ Λούκα, ἐποφελθεῖσα διμήνου ἀναπαύσεως, δυνάμει συμφωνίας, χορηγουμένης αὐτῇ κατ' ἐνιαυτὸν, περιήλθε πόλεις καὶ ἄσπετα χρηματολογοῦσα. Ὅταν δὲ ἐπανεκάμψεν εἰς Βερολίνον ἐξήτησεν ὀλίγων ἡμερῶν ἄδειαν, ὅπως ἀναπαυθῆ ἐκ

ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο ἴσως νὰ γνωρίσῃ τοὺς δύο ἐκείνους ἀνθρώπους, διότι ὁ μὲν Μηνᾶς ἐκάθητο μὲ τὴν πλευρὰν ἐγκαρσίως ἐστραμμένην πρὸς τὴν θάλασσαν. Ὁ δὲ Βενδίκης ἐκ παντὸς τρόπου προσεπάθει νὰ μὲν ἄγνωστος καὶ εἶχεν ἀπὸ πολλοῦ τελειοποιήσῃ τὰ πρὸς τοῦτο μέσα. Πυκνότετοι καὶ μέλαν γένειον, ἔχον πού καὶ πού λευκαζούσας τρίχας ἐσκέπαζε τὰς γνάθους του. Τὰ δὲ μαλλία του ἄφθονα καὶ ἄγρια ἐσθίαζον τὸ μέτωπόν του. Πλὴν τούτου, ὅτε ὁ Μηνᾶς ἔβαλε τὴν κραυγὴν ἣν εἶπομεν, ὁ Βενδίκης ἐκυψεν ὀρμεμφύτως πρὸς τὴν γῆν καὶ συγχρόνως ἐστράφη πλαγίως πρὸς τὸ ἀντίθετον μέρος.

Ἡ λέμβος ἀπεμακρύνετο ταχέως καὶ ἔφθασεν εἰς πλοιαρίον τι.

Ὁ Βενδίκης, ὅστις ἐκράτει τὴν ἀναπνοήν, τὴν ὄρασιν καὶ τὴν ζῶν συγκεντρωμένην πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς λέμβου, εἶδε τὸν ἐρέτην μεταφέροντα ἐπὶ τοῦ πλοιαρίου τὴν ἀποσκευὴν τῆς μοναχῆς, εἶδεν αὐτὴν ταύτην ἀναβαίνουσαν εἰς τὸ κατὰστρωμα, εἶδε τοὺς ναύτας ἐτοιμαζομένους πρὸς ἀνέλκυσιν τῆς ἀγκύρας καὶ ἀναπέτασιν τῶν ἰστιῶν. Ὁ Μηνᾶς μετέφερον ἀμοιβαδὸν τὸ βλέμμα ἀπὸ τοῦ πλοιαρίου ἐκείνου εἰς τὸν Βενδίκην, καὶ ἀπὸ τοῦ Βενδίκην πάλιν εἰς τὸ πλοιαρίον.

— Μηνᾶ, Μηνᾶ, εἶπε τέλος ὁ Βενδίκης· καὶ αἱ λέξεις αὗται εἶχον γογγυσμὸν ἤχον, οὐδ' ὁμοιάζον μὲ ἐναρθρον φωνὴν ἀνθρώπου.

— Λέγε, κύριέ μου, εἶπεν ὁ Μηνᾶς.
— Μηνᾶ, ὑπαγε, τί κάθησαι;
— Ποῦ θέλεις νὰ ὑπάγω, κύριέ μου; περιμένω νὰ μὲ διατάξῃς.

— Ὑπαγε, Μηνᾶ, εἰς τὸ πλοῖον.
— Εἰς ποῖον πλοῖον, κύριέ μου; Μήπως εἰς ἐκεῖνο; εἶπεν ὁ Μηνᾶς, δεικνύων διὰ τοῦ νεύματος καὶ μὴ τολμῶν νὰ ἐκτείνῃ τὴν χεῖρα.

— Εἰς τὸ ἰδικόν μας πλοῖον, Μηνᾶ.
— Αὐτὸ μὲ τὸ ὁποῖον ἐταξειδεύσαμεν;
— Ναί.

— Ὑπάγω εὐθύς, κύριέ μου. Ἄλλὰ τί θὰ πράξω;
— Νὰ εἶπῃς εἰς τὸν πλοίαρχον, Μηνᾶ . . .

Καὶ διεκίπη. Ἐξέβαλλε μετὰ κόπου τὰς λέξεις, καὶ οὐδὲν ἠδύνατο νὰ ἐκφράσῃ τέλειον. Τὸ βλέμμα του δὲν εἶχεν ἀποσπασθῆ ἀπὸ τοῦ πλοιαρίου, ἐφ' οὗ ἐπεσθιάσθη ἡ μοναχῆ.

— Λέγε, κύριέ μου, εἶπεν ὁ Μηνᾶς· ἔγε θάρρος καὶ μὴ μὲ κάμνης νὰ κλαίω ὡς παιδίον.

Τῷ ὄντι ὁ ἀτυχῆς Μηνᾶς ἐκλαιεν. Εἰς οὐδὲν τῷ ἐχρησίμευεν ἡ φιλοσοφία, ἣν εἶχε προσθεύσει ἐκ παιδός, ἐνώπιον τῆς ἀφώνου καὶ σπαρακτικῆς ταύτης συγκινήσεως, ἧς ἦτο μάρτυς.

— Ὑπαγε, Μηνᾶ, νὰ εὐρῆς ἓνα λεμβοῦχον!
— Λεμβοῦχον;
— Ναί.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

του διμήνου καμάτου. Το βερολιναίον όμως κοινόν δεν ήγνώνει να χάση τόν παρᾶ του καί τόν καιρόν του καί εἰς ἐκδικήσιν τῇ ἐφιλοδώρησε συριγμούς ἅμα τῇ πρώτῃ ἐμφάνισι της ἐπὶ τῆς σκηνῆς. Ἰδοὺ διατί ἡ ἐπὶ δωδεκαετίαν λατρευτὴ τῆς Γερμανίας αἰδοῦς, ἡ χαϊδεμένη τοῦ Βερολιναίου κοινοῦ καλλιτέχνης, εἶχεν ἀποσυρθῆ ὡς ἄλλος Ἀχιλλεύς μετὴν τῆς μῆνις του, οὐχί εἰς τὰς σκηνάς της, ἀλλ' εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μεγάλου θεάτρου τῆς Βιέννης δρέπουσα θαυμασμόν καὶ λατρείαν.

Δεν ἤμην εἰς Βερολίνον ὅτε πρὸ διετίας τὸ πρῶτον ἐξευμενισθεῖσα συγκατατέθη νὰ πατήσῃ καὶ πάλιν τὰς σανίδας τῆς σκηνῆς τοῦ Μελοδράματος, ὥστε ἀγνοῶ τί ἐγένετο τότε. Ἀλλὰ γνωρίζω, ὅτι, ὅτε πρὸ τινῶν ἐβδομάδων ἔψαλε διὰ δευτέραν φορὰν ἀπὸ τοῦ πρῶτου δεκατεσσάρων ἐτῶν συριγματος, δεκάκις καὶ τετράκις ἐκλήθη διὰ φρενητιῶδῶν χειροκροτημάτων εἰς τὴν σκηνὴν, αἱ δὲ τιμαὶ τῶν θέσεων ἔφθασαν καὶ ὑπερέβησαν τὸ δεκαπλάσιον κατὰ τὴν πρώτην ταύτην ἐφετηνὴν ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἐμφάνισίν της.

Δύνασθε νὰ ἐννοήσητε ἐκ τῶν ὀλίγων τούτων ὁποῖο θαυμασμοῦ ἀπολαύει ἐνταῦθα ἡ πεφημισμένη αἰδοῦς, ἥτις ἀφοῦ διεξέσχθη τὸν πρῶτον της σύζυγον, τὸν Βαρῶνον φὸν Ῥάβεν, δὲν ἔμεινεν οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἀνεῦ τοῦ τίτλου τῆς βαρόνης, διότι ἄλλος εὐγενὴς Γερμανός, ὁ Βαρὸν φὸν Βαλλχόφεν, ἐφιλοτιμήθη νὰ τὸν συνεχίσῃ συζυγνύμενος μετ' αὐτῆς. Καὶ ὁ θαυμασμός τοῦ κοινοῦ ἀνέρχεται μέχρι τῶν ἀνωτάτων τάξεων. Οὕτω ἐλέχθη, ὅτι μετὰ τὴν πρώτην ἐφετηνὴν ἐσπέραν, συγχαίρων αὐτῇ ὁ διάδοχος τοῦ Γερμανικοῦ θρόνου :

— Εἶθε δυστυχῆς, κυρία βαρόνη, τῇ εἶπε.

— Διατί, ὑψηλότατε; ἠρώτησεν ἐκπλαγεῖσα ἡ καλλιτέχνης.

— Διότι, βαρόνη μου, σὰς εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀπολαύσῃτε τὸ θέαμα τῆς Λούκας παριστανούσης.

Ἴσως φανῆ ὑπερβολικὴ ἡ ἡγεμονικὴ φιλοφροσύνη, ἀλλὰ σὰς βεβαίω ὅτι εἶναι δικαία καὶ δὲν πρέπει νὰ ἀποδοθῆ εἰς ἀρχαίας νεανικὰς ἀναμνήσεις τοῦ ἥρωος τῶν τριῶν γειτονικῶν πολέμων. Διότι διηγούνται, ὅτι πρὶν ἢ Λούκα θρηνησῆ τὴν ἐξάνθησιν τῶν ῥόδων τῆς πρώτης νεότητός της καὶ πρὶν ὁ βασιλικὸς πρίγκηψ εὐρεθῆ :

Τὴν μέσῃ ἤδη ὑπερβάς τοῦ βίου ἡλικίαν

τροφερώτερος δεσμός συνέδεε τὸν βασιλικὸν οἶκον τῆς Πρωσίας μετὴν τῆς καλλιτέχνης. Καὶ ποτε ὁ ἡγεμονικὸς ἀναβάς ἀμέριμος, ὡς ἄλλοτε συνήθως, τὴν κλίμακα τῆς γαίας τῆς αἰδοῦς, εὐρέθη ἐν τῷ προθαλάμῳ ἀντιμέτωπος πρὸ τὸν γηραιόν, ἀλλὰ σφριγῶντα ἔτι πατέρα του.

— Μήπως σὰς ἐνοχλῶ καὶ θέλετε ν' ἀναχωρήσῃ; ἐρωτᾷ με εἰρωνίαν τινα ὁ βασιλεὺς.

— Ἄ, ὄχι, μεγαλειότατε, ἀπαντᾷ με τὸν αὐτόντόνον ὁ διάδοχος χαρετίζων στρατιωτικῶς, ὁ βασιλεὺς παῆρ μου ἔχει παντοῦ καὶ πάντοτε τὴν προτίμησιν.

Καὶ ἀπῆλθεν.

Ἀλλὰ νῦν, ὁ μὲν Γουλιέλμος ἐγήρασε παραπολύ, ὁ δὲ πρίγκηψ διάδοχος ἐορτάζει τοὺς ἀργυροῦς του γάμου καὶ ἐκ τῆς καλλονῆς τῆς Λούκας δὲν μένει τίποτε ἄλλο ἢ οἱ ὄφραιοι, μεγάλοι καὶ ἡδυπαθεῖς ἀμυγδαλωτοὶ ὄφθαλμοὶ της, οἵτινες ἀκόμη καὶ τὴν βερολιναίαν ζαχαροπλαστικὴν ἐνέπνευσαν τοσοῦτον, ὥστε ἐπενόησε τὰ κωνοειδῆ ἐκεῖνα γλυκίσματα ἅτινα Lucca—Augen (ὄφθαλμοὺς τῆς Λούκας) ὀνομάζουσι.

Τρία ἄσματα ἀμιμήτως ἔψαλεν ἡ Λούκα κατὰ τὴν Ἑσθρινὴν Συναυλίαν, ἐν οἷς καὶ τὸ τῆς Λορελάου κατὰ τὴν μελωδίαν τοῦ Liszt. Ἡ ἀηδονόστομος αἰδοῦς εἶνε οὐχ ἥσσον ἔκτακτος ἠθοποιός. Καὶ διὰ τοῦτο ἀρρητον ἔκφρασιν ἐλάβανον εἰς τὰ χεῖλη της οἱ γλυκεῖς τοῦ Χάινε στίχοι :

— Καὶ τί νὰ τὸν κάμω ;

— Νὰ τὸν στείλῃς εἰς αὐτὸ τὸ πλοῖον.

— Εἰς τὸ πλοῖον ἐκεῖνο ; ἠρώτησεν ὁ Μηνᾶς, δεικνύων αὐθις διὰ τοῦ βλέμματος τὸ πλοῖον, ἐφ' οὗ εἶχεν ἐπιβιβάσθῃ ἡ μοναχῆ.

— Ναί.

— Καὶ τί νὰ κάμῃ ;

— Νὰ εἶπῃ . . .

Ἐφερε τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ στήθους, καὶ αἱ λέξεις ἐφαίνοντο πνιγόμεναι ἐντὸς του, ὑπὸ τοῦ κύματος τῆς ψυχικῆς ταραχῆς.

— Νὰ εἶπῃ, κύριέ μου, εἰς τὴν . . . μοναχὴν ὅτι εἴμεθα ἐδῶ ; Αὐτὸ δὲν θέλετε νὰ εἰπῆτε ;

— Ὅχι, Μηνᾶ.

— Ἀλλὰ τί, κύριέ μου.

— Νὰ ἐρωτήσῃ τὸν κυβερνήτην ποῦ . . .

— Νὰ τὸν ἐρωτήσῃ διὰ ποῦ πηγαίνει ;

— Ναί.

— Κι νὰ ἔλθῃ νὰ μᾶς πληροφρήσῃ ;

— Ναί.

— Ὑπάγω εὐθύς, κύριέ μου.

Ὁ Μηνᾶς, ὅστις εἶχεν ἐγερθῆ ἀπὸ πολλοῦ, κατέβη μετὰ πηδῆματα τὴν κλιτὴν τοῦ βραχίωδους λόφου καὶ ἔφθασεν εἰς τὴν προκυμαίαν. Κατ' ἀρχὰς τῷ ἐπῆλθεν ἡ ἰδέα νὰ λύσῃ

τὴν πρώτην λέμβον, ἣν εὔρε προσδεδεμένην εἰς τὴν ἀποβάθραν, ἀλλ' ἐκρατήθη, ἀναλογισθεὶς ὅτι δὲν ἐξετείνοντο μέχρι τοῦτου αἱ παραγγελίαι, ἃς εἶχε λάβει, καὶ τέλος εὔρε λεμβούχον τινα ἐν τινι καπήλειῳ καὶ τῷ ἀνέθηκε τὴν ῥηθείσαν ἐντολήν, δούς αὐτῷ ἀργυροῦν νόμισμα.

Ὁ καλὸς ἐκεῖνος ἄνθρωπος, ὅστις εἶχεν ἀκριβῶς ἀνάγκην τοῦ ἀργυρίου τούτου, ἵνα πῆ κατ' ὄλην τὴν ἐσπέραν, ἔλυσεν τὴν λέμβον του, μετέβη ἀνωτῶν τὸν ἀβαθῆ τῆς θαλάσσης πυθμένα διὰ κονταρίου μέχρι τοῦ ὑποδειχθέντος πλοίου, καὶ ἐπανελθὼν μετ' ὀλίγας στιγμᾶς ἐπληροφόρησε τὸν Μηνᾶν ὅτι τὸ πλοῖαριον τοῦτο ἔμελλε νὰ πλεύσῃ, σὺν Θεῷ καὶ αὐθέντῃ, εἰς Μύκονον, Πάρον καὶ Νάξον καὶ ἴσως καὶ εἰς ἄλλας τῶν Κυκλάδων. Ὁ Μηνᾶς τῷ ἔδωκε καὶ δεῦτερον νόμισμα.

— Ἐχει ἐπιβάτας μέσα ; ἠρώτησεν ὁ Μηνᾶς, ὑπερβάς κατὰ τοῦτο τὴν ἐντολήν, ἣν εἶχε λάβει παρὰ τοῦ Βενδίκου.

(Ἀκολουθεῖ)

Μποέμ.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

Ι Α Κ Ω Β Α Τ Ε Ι Ο Σ
Δ Η Μ Ο Σ Ι Α Κ Ε Ν Τ Ρ Ι Κ Η Β Ι Β Λ Ι Ο Θ Η Κ Η
Μ Ο Υ Σ Ε Ι Ο Λ Η Θ Ο Υ Ρ Ι Ο Υ
Ζ Υ Λ Ο Σ Η Π. Π Α Τ Ρ Ι Κ Ι Ο Υ

Jch weiss nicht was soll es bedeuten
Das ich so traurig bin?

Ὦ! ἐάν ὁ W. Kray ἤκουεν ἀπὸ τὰ χεῖρῃ τῆς Lucca τὸ περιπαθὲς ποίημα τοῦ Heine, ἐνδεδυμένον τὴν μελωδίαν τοῦ Liszt, δις ὠραιότεραν ἤθελε φιλοτεχνήσει ὁ χρωσστήρ αὐτοῦ τὴν εἰκὼν τῆς Λορελάυ!

Τελειώνω ἐπὶ τὴν Ἑρνεστίναν Βέγνερ. Πνεῦμα φαιδρὸν, χαρκτηρ εὐθύμος, διαχύνει περίξ αὐτῆς ζωηρότητα, εὐφυΐαν καὶ γέλωτα. Διὸ καὶ εἶνε δημοφιλεστάτη. Ἀδιακόπως τὸ κοινὸν ἐγγέλε μὲ τὰς εὐφυΐας τῆς ἐν τῇ μικρᾷ κωμικῇ σκηνῇ εἰς ἡν ἔλασε μέρος, ἀποτυπώσασα θαυμασίαν τυρολίδα. Καὶ εἶνε βέβαιον ὅτι τὰς πλείστας τῶν εὐφυΐων, ἅς ἀπὸ τῆς σκηνῆς ἐτοξεύει, αὐτοσχεδιάζει ἐκεῖνην τὴν στιγμήν. Ἐν Βερολίνῳ νῦν, μεγάλη μερίς ἐκλεκτοῦ κοινοῦ φοιτᾶ τακτικῶς εἰς τὸ *Θέατρον Βάλλνερ* ὅπου παίζει ἡ Ἑρνεστίνη Βέγνερ, χρὴν αὐτῆς μόνης.

Ἐν κ τῶν μᾶλλον περιφήμων αὐτοσχεδιασμάτων τῆς *καυνοῦ* ἐσχάτων ἐν τῇ *Αμπότιδι καὶ Παλιρροία* (Ebbe und Fluth) ἦν παριστάνει τώρ. Εἶνε εἰς τὰ λουτρά, ὅπου εἰ σὺλοεῖον κολυμβητικῆς, φέρουσα κοστοῦμι λουτροῦ. καὶ μεταξὺ διαφόρων ἀσμάτων ἅτινα ψάλλει τῇ ἔρχεται ἰδέσθαι τὸν πρίγκηπα Βίσμαρκ εἰς ἓν ἐξ αὐτῶν, πρὸ βλίσγων ἡμερῶν ἐγκαταλιπόντα τὸ προσφιλὲς αὐτῷ ἐνδιαίτημα Βαρζίν, εἰς τὸν δρόμον τοῦ ὁποῦ ἐχάνοντο αἱ ἐπιστολαὶ του, καὶ ἐπανακάμψαντα εἰς τὴν πρωτεύουσαν. αὐτοσχεδιάζει λοιπὸν ἡ Ἑρνεστίνη :

Was Berlin ist ohne Kranzler
Das Varzin ist ohne Kanzler

(Ὅ,τι τὸ Βερολίνον εἶναι χωρὶς τὸν Κράντσερ, εἶναι τὸ Βαρζίν χωρὶς τὸν Κάντσερ (ἀρχικαγκελάριον).

Τὸ δίστιχόν τῆς ἔκαμε τὸν κύκλον τοῦ Βερολίνου ἐν μέσῳ ἀπλέτων γελώτων, ὃ δὲ περίφημος τῆς ὑπὸ τὰς Φιλύρας ὁδοῦ (Unter den Linden) ζαχαροπλάστῆς Κράντσερ εὐγνωμονῶν διὰ τὴν ἐν συνοδείᾳ τοῦ ἀρχικαγκελαρίου ἀθανασίαν του, τῇ ἀπέστειλε τὴν ἐπιούσαν πελωρίαν τοῦρταν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῆς ὁποίας ἄγγελος ἐκ σακχάρου ἐν λουτρικῇ περιβολῇ, ὁμοίᾳ τῇ τῆς Ἑρνεστίνης, ἀνταπέδιδε τὴν φιλοφροσύνην τῆς ἀποθεώσεως τῆς ζαχαροπλαστικῆς τέχνης τοῦ Κράντσερ.

Ἄλλὰ τὰ θαυμάσια τῆς Βέγνερ αὐτοσχεδιάσματα γίνονται ὅταν παριστάνῃ τὸν *Νεώτατον Ὑπολοχαγὸν* (Der Jungste Lieutenant). Εἶνε τοσοῦτον πεφημισμένη εἰς τὸ ρόλο αὐτό, ὥστε καὶ ὁ καλλιτεχνικώτατος βασιλεὺς τῆς Βαυαρίας μετεκαλέσατό ποτε αὐτὴν εἰς Μόναχον, ὅπως ἀπολαύσῃ τὸ ἀμίμητον θέαμα τῆς Βέγνερ μιμουμένης τὸν ἰδιόζοντα τοῖς γερμανοῖς ἀξιωματικοῖς τόνον φωνῆς καὶ τὴν ἐν γένει συμπεριφορὰν αὐτῶν. Εἰς Μόναχον δὲ, τοῦ βασιλέως τῆς Βαυαρίας παραθέσαντος πρόγευμα τοῖς καλλιτέχναις τὴν ἡμέραν τῆς πρώτης παραστάσεως, ἡ Βέγνερ ἐξ ἀπροόπτου τινος ἐβράδυνεν ἀρκετὰ νὰ παρουσιασθῇ. Μόλις δ' εἰσῆλθεν, ὁ βασιλεὺς Λουδοβίκος ὠργισμένος κάπως :

— Σὰς ἐπεριμέναμεν πολὺ, δεσποίνις, τῇ εἶπεν.

Ἡ Ἑρνεστίνη χωρὶς νὰ τὰ χάσῃ καθόλου, λαμβάνει τὴν στάσιν τοῦ νεώτατου ὑπολοχαγοῦ καὶ ποιούσα τὸν στρατιωτικὸν χαρῆτισμόν :

— Ἡ Υ. Μ. γνωρίζει, ὅτι μέχρι τῆς στιγμῆς αὐτῆς εἶχον ὑπηρεσίαν καὶ μὲ συνχωρεῖ, ἀποκρίνεται μὲ τὸν τόνον τῆς φωνῆς, τὸν ἰδιαιτέρον ἐκεῖνον.

Ἐπῆρξεν ἀδύνατον νὰ μὴ ἀναλυθῇ εἰς γέλωτας ἡ βασιλικὴ ὄργη.

Εἶνε ὁλόκληρος σάτυρα τῶν γερμανῶν ἀξιωματικῶν τὸ δράματιον αὐτό. Καὶ ὅμως τὸ μᾶλλον εὐνοοῦν τὴν Ἑρνεστίναν κοινόν, ὅταν τὸ παριστάνῃ, εἶνε οἱ ἀξιωματικοί. Ἄλλ' ὑπερβάλλει καὶ τὴν σάτυραν αὐτὴν τὸ παρεμβαλλόμενον αὐτοσχεδιάσμα τῆς Βέγνερ, δι' οὗ κωμικοποιεῖ τοὺς γερμανοὺς μουσικοδιδασκάλους. Ὅταν ὁ νεώτατος ὑπολοχαγὸς ψάλλει τὸ δημοτικὸν ἄσμα *Kommt ein Vogel geflogen...* ἐμπνέεται αἰφνης ἡ ἡθοποιὸς καὶ ὀρχίζει νὰ τὸ ψάλλῃ ἀλληλοδιαδόχως κατὰ τὸ style ὅλων τῶν γερμανῶν μουσικοδιδασκάλων. Καὶ μιμείται τὸ style ἐκάστου αὐτῶν τὸσον τελειῶς, ὥστε καὶ οἱ μόλις γευσάμενοι γερμανικῆς μουσικῆς ἀναγνωρίζουσι τὸν σατυριζόμενον. Ἀμίμητος δὲ εἶνε μιμουμένη τὸ style τοῦ Βάγνερ. Εἶνε ἀναμφήριστος ὅτι οὐδεμία ἡθοποιὸς θὰ δυνηθῇ ποτε νὰ τὴν προσεγγίσῃ κἀν, εἰς τὰ τοιαῦτα αὐτοσχεδιάσματα, τὰ πληροῦντα τοὺς θόλους τοῦ θεάτρου φαιδρότητος καὶ γελώτων.

Ἄλλὰ βλέπω ὅτι πολὺ ἐπελαγοδρόμησα ἐν τῇ θεατρικῇ ἀτμοσφαιρᾷ καὶ εἶνε καιρὸς νὰ συστειλῶ τὰ ἱστία καὶ νὰ ὑποστρέψω. Ἐξετάθην πολὺ καὶ ὀφείλω νὰ τελειώσω. Ἄλλως τε εὐρισκόμεθα εἰς παραμονὰς Χριστουγέννων καὶ ὁ στολισμὸς τῶν καταστημάτων καὶ ἡ ἐν τοῖς ὁδοῖς κινήσεις ἡκιστα συμβάλλουσιν εἰς τὸ νὰ μὲ κρατήσωσι κεκλεισμένον ἐν τῷ δωματίῳ μου καὶ γράφοντα ἐπιστολὰς πρὸς τὸ **Μῆ Χάνεσαι**, ὅσον προσφιλὲς καὶ ἀν μοὶ εἶνε. Προτιμῶ νὰ περιπλανηθῶ ὡς χάλας ἀνὰ μέσον τοῦ συνωστίζομένου συρφετοῦ ἐν ταῖς ὁδοῖς καὶ πρὸ τῶν καταστημάτων, ἡ ἐν ταῖς Χριστουγεννιάτικαῖς ἀγοραῖς (Weihnachtsmarkt) καὶ πρὸ τῶν αὐτοσχεδίων παραγκῶν. Κλείω λοιπὸν ἐνταῦθα τὴν ἐπιστολήν μου καὶ ἐξέρχομαι ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ν' ἀποκομίσω ἄλλας ἐντυπώσεις διὰ τὸ **«Μῆ Χάνεσαι»** ἐκ τῆς περιόδεας μου.

P.

ΔΩΡΑ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΣ

Τὸ γνωστότατον **βιβλιοπωλεῖον Κωνστ. Ἀντωνιάδου**, Ὅδος Ἑρμοῦ, εἰσάγει κατ' ἔτος νεωτερισμοὺς δώρων διὰ τὰ παιδιά, δώρων διασκεδαστικώτατων καὶ ἐν ταῦτῳ διδασκτικῶν. Τοσαῦτα εἶναι τὰ ἐκ ξύλου *Ἑλληνικὰ καὶ Γαλλικὰ Ἀλφάβητα*, διασκεδαστικώτατα *Λεξιπαίγνια* (Jeux de mots), *Παινοράματα*, *Λαχεῖα*, *Ἴπποδρόμια*, ὠραιότατα κινητὰ θέατρα μετὰ καὶ ἄνευ μουσικῆς, *Διαβολικὰ παιγνίδια* καὶ πολλὰ ἄλλα εὐμορφα πράγματα.

Συνάμα διωργάνισε τὴν καλλιτέραν συλλογὴν τῶν **Εἰκονογραφημένων** διὰ παιδιά βιβλίων. Εἶναι μιά χαρὰ νὰ τὰ βλέπῃ τις.

Ἡ δὲ συλλογὴ τῶν χρυσοδεμένων βιβλίων, οἷον τὰ νέα τοῦ Jules Vernes, τοῦ Ἄνδερσεν, τὰ ὠραιότερα μυθιστορήματα, τὰ κλασικὰ, τὰ πλεῖστα μὲ εἰκόνας τῶν πρωτίστων ζωγράφων, εἶναι ἐκ τῶν ἀρίστων.

ΔΙΑ ΤΗΝ ΚΟΜΜΩΣΙΝ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

τεχνίτης εἰδικὸς ποσειδωνεῖ εἰς τὴν ποσοδευτικώτατον καὶ ἔλως παρισίνου ρυθμοῦ Κροστᾶλλινον Κουρτερον **Φιλίππου Γεωργιαντά**, Ὅδος Ἀδελφῶν, οἶκος Μελά.

ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ

ΑΔΕΛΦΟΦΥΛΟΛΟΓ